

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γ. Κ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΙΣ

ΝΕΑ ΖΩΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Πτυχ. Ιατροῦ ἐν ΒΑΜΩ Κρήτης

Βιογραφικῶν Δογ. 25.

« Τὸ γράμμα ἀποκατείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ » (Β' Κορ. γ' Β')

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ΠΟΙΗΣΩΜΕΝ ΤΗΝ ἘΝ Τῷ ΧΡΙΣΤῷ ἘΝΩΣΙΝ

Ἐνωσις ἐστὶ τὸ εἶναι τινὰ μετὰ τινος ἢ πολλῶν προσώπων ἓν. Εἰς [τί συνίσταται τοῦτο τὸ ἓν; Φέρει ἐξετάσωμεν. Ὁ θεόπληκτος λογικὸς ἄνθρωπος ἐστὶν οὐσία νοῦσα, θέλουσα καὶ πισχουσα εὐαρέστως ἢ δυσαρέστως. Ὄταν νοῆ τὰ αὐτὰ μετὰ τινος ἢ θέλη ἢ πάσχη, γίνεται ἓν, ἐνοῦται μετ' αὐτοῦ· διότι συντηροῦνται κατὰ τὰ νοήματα, θελήματα καὶ αἰσθήματα αἱ ψυχαὶ αὐτῶν. Τοῦναντίον δέ, ὅταν νοῆ ἐναντία καὶ ἀντίθετα πρὸς τινὰ ἢ θέλη ἢ πάσχη, διίσταται ἀπ' αὐτοῦ καὶ χωρίζεται, διότι διίστανται καὶ χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὰ φρονήματα αἰσθήματα καὶ θελήματα αἱ ψυχαὶ αὐτῶν. Φύσει δὲ ἐκ τῆς ἐνώσεως προέρχεται ἡ τάξις, ἡ ἁρμονία, ἡ ἰσχύς· ἐκ δὲ τοῦ χωρισμοῦ καὶ τῆς διαστάσεως, ἡ ἀταξία, ἡ δυσἁρμονία καὶ ἡ ἀσθένεια. Διὰ τοῦτο πᾶς φρόνιμος ποθεῖ τὴν ἔνωσιν, ὡς τὸ μέγιστον τῶν ἀγαθῶν, καὶ ἐν τῇ οἰκογενεῖα καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ· διότι ἐξ αὐτῆς προκύπτει ἡ ἀβυσσὸς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀτομικοῦ ἢ γενικοῦ καλοῦ καὶ ἐπιμέλως ἢ ἐπιβρατος καὶ κοινωνιοδόρος κακοῦ ἁρμονία καὶ ἀθλιότης. Ἀνωτέρω ὠρίσθημεν ἘΝΩΣΙΝ τὴν ταυτότητα τῶν νοημάτων, ἧτις καὶ καλεῖται ὉΜΟΝΟΙΑ, ἢ ὁμοφροσύνη τὴν ταυτότητα τῶν θελημάτων, ἧτις καὶ καλεῖται ὉΜΟΝΟΙΑ καὶ τὴν ταυτότητα τῶν αἰσθημάτων, ἧτις καὶ καλεῖται συμπίθεσις. Ἡ ὁμόνοια ἢ ἡ ὁμοφροσύνη λοιπὸν, ἢ ὁμοθία καὶ ἡ συμπίθεσις καλοῦνται ἐν ὀνόματι ἔνωσις. Ὁμόνοιαν ἔχωμεν μετὰ τινος, ὅταν φρονῶμεν τὰ αὐτὰ ὁμοθίαν, ὅταν θέλωμεν καὶ ἐνεργῶμεν τὰ αὐτὰ συμπίθεσαν δέ, ὅταν χιρῶμεν ἢ λυπώμεθα ἐπὶ

τοῖς αὐτοῖς. Φρονῶ μετὰ τινος τὰ αὐτὰ ὅταν ἔχω μετὰ τούτου τὴν αὐτὴν νόησιν περὶ ἀληθείας καὶ ψεύδους· θέλω δὲ καὶ ἐνεργῶ τὰ αὐτὰ μετὰ τινος, ὅταν συμφωνοῦντες ἐν τῇ ἐπέχῃ τῆς ἀληθείας, ἐκδηλώμεν ταύτην ἐν τοῖς ἔργοις ἡμῶν· ἢ δὲ ἐκδηλώσῃ τῆς ἀληθείας ἐν τῇ πράξει καλεῖται δίκαιον καὶ ΑΓΑΘΟΝ. Ἄν ὦμεν ἀμφοτεροὶ δίκαιοι καὶ ἀγαθοὶ πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους θέλωμεν ἄρα καὶ ἐνεργοῦμεν τὰ αὐτὰ, ἧτοι ἐσμέν Ὁμοθία καὶ ὉΜΟΤΡΟΠΟΙ. Χιρῶ δ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς μετὰ τινος ὅταν νοῶν τὴν ἀλήθειαν καὶ πράττων τὸ δίκαιον καὶ ἀγαθόν, σύμφωνα εἴημι καὶ ὁμοθία πρὸς αὐτὸν· διότι φύσει ἐκ τῆς ὁμονομίας καὶ ὁμοθίας προκύπτει ἡ τάξις καὶ ἡ ἁρμονία ἐκ ταύτης δὲ ἡ ΧΑΡΑ. Τὴ δὲ ἄλλο ἐπιζητεῖ ὁ ἄνθρωπος ἢ τὴν χαρὰν. Ποῦ δ' ἀλλαχόθεν κεῖται ἡ χαρὰ ἢ ἐν τῇ ὁμονομίᾳ ἢ ὁμοφροσύνῃ καὶ ὁμοθίᾳ κατὰ τὴν γνώσιν τῆς ἀληθείας καὶ τὴν ἐκδηλώσιν ταύτης ἐν τῇ πράξει τοῦ δικαίου καὶ ἀγαθοῦ; Ἄν εὖρω λοιπὸν τὴν ἀλήθειαν περὶ τῶν ἀεὶ τὸν ἄνθρωπον βασανιζόντων ζητημάτων, οἷόν ἐστι τὸ περὶ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ περὶ ὑπάρξεως τοῦ κόσμου, τὸ περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς σχέσεως τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν κόσμον καὶ Θεὸν καὶ σχέσεως τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν κόσμον καὶ τὸν ἄνθρωπον, εὖρον τὸ πᾶν, εὖρον τὴν εὐδαμονίαν μου. Χρηζῶ λοιπὸν διδασκάλου φωτίζοντός με περὶ τούτων ἀληθῶς, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἀποκαλυπτούσης μοι τὸ πᾶν. Ζητῶ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ τὴν γνώσιν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ· διότι οὐδεὶς ἄλλος γινώσκει τὸ πᾶν ἢ ὁ ποιητὴς καὶ συντηρητὴς αὐτοῦ. Ἐὰν ἴδω ὁ Θεὸς τὴν θεραπείαν τῆς ἀνάγκης ταύτης πληροῦ τὸ μὲν, διὰ τοῦ φωτός τῆς συνεδήσεως, τὸ δὲ διὰ προσώπων ἐκλελεγμένων ὑπ' αὐτοῦ, καὶ τέλος δὲ αὐτοῦ τοῦ παντέχνου, παντάρχου καὶ παγκάλου Ρῆτοῦ.

« Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς ἀλλήλας τοὺς πατέρας ἐν τοῖς ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Ῥίῳ, ὃν ἔθηκε κληρονομον πάντων δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν (Ἔβρ Α'. 1-2). Ἐν τίνι δ' ἀπεκαλύφθη ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνθρώπων ὁ Ῥίος; Ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, "Ὅστις κληρῶν καὶ διδασκῶν καλεῖ Εὐτὸν Ἀληθεῖν, « Ἐγὼ εἰμὶ ἢ ἀλήθεια »: διότι πιστῶς καὶ ἀκριβῶς εἰκονίζων καὶ περὶ τῶν πρῶτων "Ο", τὸ Πνευμῆν τῶν "Ον, δίδει τὸν λόγον τοῦ παντός περὶ τοῦ κόσμου, τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν μεταξὺ ἀλλήλων σχέσεων. Εὐρέθη λοιπὸν ἡ Ἀλήθεια, τὸ ὕψιστον ἀγαθὸν τοῦ ἀνθρώπου" διὸ καὶ οἱ πρῶτοι Ἕλληνας ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἐδόσαν ψάλλοντες ἐν χερσὶ καὶ ἀγαλλιάσει. — « Εὐρομεν τὴν ἀλήθειαν καὶ γὰρ ἐκ τῆς Περθένου ἐτέθη ὁ Κύριος, » Εὐρομεν τὴν Ἀλήθειαν καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου Χριστοῦ τὸ μέγιστον τῶν ἀγαθῶν" διότι Ἐνοῖ τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας ἡμῶν μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ μετ' ἀλλήλων. Διότι νοοῦντες τὰ αὐτὰ μετὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ θέλοντες καὶ ἐνεργοῦντες τὰ αὐτὰ μετ' Αὐτοῦ, καὶ χεῖροντες καὶ λυπούμενοι ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς μετ' Αὐτοῦ, ὁμοιοῦμεν, ὁμοιοθετοῦμεν καὶ συμπροθετοῦμεν ἀλλήλους, ἦτοι ἐσμὲν ἠνωμένοι μετ' ἀλλήλων. Οὕτω δὲ ὁ ὑπεράγαθός καὶ φιλοανθρωπότητος Χριστὸς, περὶσταται ὡς ὁ ἐνωτικὸς δεσμὸς ἀλλήλων, ὡς τὸ μέσον τῆς ἐνώσεως. Καὶ τὴν ἐνώσεως πολυτιμότερον καὶ ὑψηλότερον, εὐγενέστερον καὶ ἐρασμιώτερον, ἀφ' οὗ ἐκ ταύτης πηγάζει ἡ περιπόθητος καὶ περιζήνητος καὶ περιζήνητος εὐδικιμονία:

Ἐφιλτάτη Παιτρὶς! ἐνώθητι μετὰ τοῦ παντοδυνάμου καὶ παντοκράτορος Χριστοῦ ψυχῇ τε καὶ καρδίᾳ φωτίσθητι καὶ ἐνισχύθητι ἐξ ἐκείνου καὶ θέλεις ἴδῃς τὰ τέκνα σου ἠνωμένα ἀρρήκτως καὶ ἀδιαχωρίστως, θυσιαζόμενα ὑπὲρ ἀλλήλων, ἐκυτῆν δὲν ἐντάξει καὶ ἀρμονίᾳ εὐδικιμονοῦσαν ἀληθῶς, καὶ κατισχύουσαν τῶν πεμπόλλων δεινῶν καὶ θανατοπονούργων ἐχθρῶν σου. Ἐνώθητι μετὰ τοῦ Ἐλευθερωτοῦ καὶ Σωτήρος Χριστοῦ σου! Ἐφιλτάτη Παιτρὶς!

Ἐκ Κοζάνης.

Δ Ο Ρ Ε Ε Ν. Α. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Ἱατρός

ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΤΕΚΝΑ

Ρίπτοντες ἐν βλέμμα πικρῆ ἡμῶν θέλομεν παρατηρήσει δι, ὁ ἀσθενὴς ἔχει ἀνάγκη τῆς βοήθειας τοῦ ἰσχυροτέρου καὶ ὅτι ὁ μικρὸς ζητεῖ τὴν βοήθειαν καὶ τὴν ἀρωγὴν τοῦ μεγαλυτέρου αὐτοῦ ἵνα δυνηθῆν ἢ ἐπιτύχῃ ἐκεῖνο ὅπερ διὰ τῶν ἰδίων μόνον δυνάμεων ἀδυνατεῖ. Τοῦτ' αὐτὸ παρατηροῦμεν καὶ εἰς τὸ παιδίον, δι, δηλαδὴ ὡς ἀσθενὴς καὶ μικρὸν ἔχει ἀνάγκη παντός μεγαλυτέρου αὐτοῦ ἰδία δὲ τῶν γονέων του, τῶν αἰτίων τῆς ὑπάρξεώς του. Καὶ διὰ τὴν προχωρήσω περισσότερο, τὸ παιδίον δὲν ἔχει ἀπλῶς ἀνάγκη ἀλλὰ δικαίωμα καὶ δι, δικαίωμα ἔμφυτον νὰ ἀξιῶσθαι ἀπὸ τοῖς γονεῖς ὅχι μόνον τὴν διατήρησιν τῆς ζωῆς καὶ ὑπάρξεώς του, ἀλλὰ καὶ τὴν καλὴν προαγωγὴν τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἦτοι τὴν ὀρθὴν καὶ λογικὴν αὐτοῦ ἀνατροφὴν.

Ἀφοῦ ἀπαξ γεννηθῆν τὸ παιδίον ἔχει πληρῆς τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοῖς γονεῖς του νὰ τὸ ἀυξήσωσιν νὰ τὸ καταστήσωσιν τοιοῦτον ὥστε νὰ συναισθάνεται τὸ ὕψος τῆς θέσεως αὐτοῦ, τὴν ὑπεροχὴν του μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπὶ τῆς γῆς δημιουργημάτων. Ἐχει λέγω τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοῖς γονεῖς του νὰ τὸ καταστήσωσιν τοιοῦτον, ὥστε ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερον νὰ δυνηθῆν νὰ κατανοήσῃ δι, ὁ προορισμὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι νὰ φθάσῃ εἰς τὴν αἰώνιον μακαριότητα. Μακρὰν ἢ ἰδίαν δι, ὁ ἀνθρώπος εἶναι τυχαῖον τι δημιουργημᾶ, δι, τυχαῖως ἔρχεται καὶ τυχαῖως παρέρχεται τοῦναντίον, καθὼς οὐδὲν πρᾶγμα εἰς τὸν κόσμον ὑπάρχει ἀνευ σκοποῦ καὶ ἀνευ προορισμοῦ ἀλλ' ἄλλα γενικῶς ἐγκλείουν ἐν ἑαυτοῖς τὴν αἰτίαν τῆς ὑπάρξεώς των, οὕτως καὶ ὁ ἀνθρώπος τὸ ὕψιστον τῶν δημιουργημάτων τὸ ὀφθαλμοφανὲς τοῦτο τῆς θείας σοφίας ὄργανον καὶ τεκμήριον δὲν γεννᾶται μετὰ τὸν προορισμὸν νὰ ζῆσθαι μόνον καὶ νὰ ἀποθάνῃ ὡς τὰ ἄλογα ζῶα, ἀλλὰ γεννᾶται μετὰ ἕνα πολὺ ὑψηλότερον προορισμὸν, μετὰ μίαν πολὺ ὑψηλοτέρην ἀποστολήν. Καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, τίς δὲν ἐννοεῖ ἢ τίς δὲν συναισθάνεται τὸ μέγεθος τῶν ὑποχρεώσεων ἃς ἔχουν οἱ γονεῖς πρὸς τὰ ἑαυτῶν τέκνα; Τίς δὲν ἐννοεῖ δι, οἱ γονεῖς καὶ προπαντός ἡ μήτηρ νυκθημερὸν ὀφείλουν νὰ ἀγρυπνώσιν ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν τέκνα ἵνα καθὼς ἔδωκαν εἰς αὐτὰ τὸ φυσικὸς εἶναι, δυνηθῶσιν νὰ τῶν δώσωσιν καὶ τὸ εὖ εἶναι; Τίς δὲν γνωρίζει δι, διὰ τὴν γίνῃ ἀγαθὸν ἢ πονηρὸν, καλὸν ἢ κακὸν, χρηστὸν ἢ ἀνήθικον τὸ παιδίον κατὰ τὰ μέγα μέρος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῖς γονεῖς; Ἐδίδαξαν οἱ γονεῖς τὰ τέκνα των νὰ σέβωνται τὸν θεόν, νὰ ἀγαπῶσιν τὸν πλησίον των, νὰ ἀγαπῶσιν τὴν δικαιοσύνην καὶ νὰ μισῶσιν τὴν ἀδικίαν, νὰ ἀγαπῶσιν τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ἀποστρέφονται τὸ ψεῦδος, νὰ μιμῶνται τοὺς ἐργαζομένους τὸ ἀγαθὸν καὶ νὰ ἀπεχθᾶ-

νωνται τούς εργαζομένους τὸ πονηρὸν, ἐν μιᾷ λέξει. ἔδωκαν εἰς αὐτὰ καλὴν ἀγωγὴν; Τότε τὰ παιδιά γίνονται ἐνάρετα, χρηστὰ, φιλοδίκαια, εὐσεβῆ συνετὰ. Καὶ ἀντιθέτως δὲν ἐφρόντισαν νὰ καθοδηγήσωσιν αὐτὰ εἰς τὸ καλὸν καὶ τὴν ἀρετὴν, δὲν ἐφρόντισαν νὰ περιφρουρήσωσιν αὐτὰ μὲ τὰ θεῖα τοῦ Εὐαγγελίου διδάγματα, δὲν ἐφρόντισαν νὰ ἐμφυτεύσωσιν εἰς αὐτὰ τὴν ἀγάπην εἰς τὰ γράμματα καὶ πᾶν ἀγαθὸν, δὲν ἐφρόντισαν τ.ἔ. νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὰ τὴν πρέπουσαν ἀνατροφὴν, τὴν πρέπουσαν ἀγωγὴν, τὸ τε διαφθείρονται κατὰ τε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν, ἀποστρέφονται πᾶν τὸ εὐσεβές, μισοῦν τὴν μάθησιν, ὑβρίζουν τὸν θεὸν καὶ τὸν πλησίον καὶ καθόλου ἀπεργάζονται πᾶν διὰ ἀπαρέσκει θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Οἱ γονεῖς λοιπὸν καὶ μόνον οἱ γονεῖς ἀποτελοῦν τὸν σπουδαιότερον παράγοντα τῆς εὐδαιμονίας ἢ δυστυχίας, τῆς σωτηρίας ἢ ἀπολείας τῶν τέκνων αὐτῶν, δι' ὃ καὶ ἔχουν χρέος καὶ μάλιστα χρέος μέγα, νὰ φροντίζουσιν ἵσον δύναται περισσότερον διὰ τὴν καλὴν καὶ χριστιανοπρεπῆ αὐτῶν ἀνατροφὴν, ἐὰν θέλωσιν νὰ τὰ ἴδωσι καλὰ, συνετὰ, ἐνάρετα. Κεῖ μήπως ἢ ὑποχρέωσις αὐτῶν τῶν γονέων σταματᾷ εἰς τὰ τέκνα; βεβαίως ὄχι προχωρεῖ πολὺ πέραν αὐτῶν καὶ φθάνει εἰς τὴν πατρίδα, τὴν κοινωνίαν, τὴν θρησκείαν. Ἄς σκεφθῶμεν ὅτι τὸ γενόμενον παιδίον ἀνήκει μὲν εἰς αὐτοὺς ἀλλ' ὅτι ζῶ; ἄνθρωπος ἀνήκει καὶ εἰς ὅλην τὴν πατρίδα, εἰς ἅλην τὴν κοινωνίαν ἀποτελοῦν ἀναπόσπαστον αὐτῶν μέλος, ὅτι τέλος εἶναι τέκνον τῆς θρησκείας, καὶ τότε εὐκόλως θέλομεν κατανοήσῃ, ὅτι δὲν εἶναι ἐλαφρὸν ἢ καὶ τυχαῖον παράπτωμα ἢ παραμέλησις; τῆς καλῆς τῶν τέκνων ἀνατροφῆς ἀλλ' ἀμάρτημα μέγα, ἀμάρτημα βαρύτερον, θανάσιμον λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι δηλ. εἶναι θανάσιμον ἀμάρτημα ἢ παραμέλησις τῆς καλῆς τῶν τέκνων ἀνατροφῆς, διότι ἀναμφισβήτητον τυγχάνει διὰ εἰς πολλάκις ἄνθρωπος ἐτίμησεν, ἔδοξε καὶ ἐμεγάλυνε τὴν πατρίδα καὶ εἰς πολλάκις ἄνθρωπος ὤθησε τὴν κοινωνίαν εἰς τὴν ἀληθῆ πρόοδον καὶ εἰς πολλάκις μεγάλως ἐβλάψεν αὐτήν, ὅτι τέλος ἐλαμπρύνθη καὶ ἐθαυμάσθη ἢ θρησκεία διὰ τὰς ἀρετὰς ἑνὸς μόνου τέκνου τῆς, ἀλλ' ὅτι καὶ περιεφρονήθη καὶ περιυβρίσθη διὰ τὴν φαυλότητα ἑνὸς διεφθαρμένου καὶ ἀναγώγου τέκνου τῆς. Ἄς ἔχουν ὅθεν πάντοτε ὑπ' ὄψιν τῶν οἱ γονεῖς ὅτι ἐπὶ τῶν τέκνων τῶν ἔχουν δικαιώματα πλὴν αὐτῶν καὶ ἡ πατρίς καὶ ἡ κοινωνία καὶ ἡ θρησκεία καὶ ἅς δίδουν εἰς αὐτὰ τοιαύτην ἀνατροφὴν ὥστε καὶ ἐκεῖνας νὰ ἱκανοποιῇ καὶ εἰς αὐτοὺς νὰ περιποιῇ ἔπαινον καὶ τιμὴν. Ὅποια εὐτυχία! ὅποια εὐδαιμονία! διὰ τοὺς γονεῖς ἐκείνους; τῶν ὁποίων τὰ τέκνα καλῶς ἀνατραφέντα ἀποβαίνουν ἀγαπητὰ εἰς τὴν πατρίδα χρήσιμα εἰς τὴν κοινωνίαν πιστὰ εἰς τὴν θρησκείαν, καὶ ἀντιθέτως ὅποια δυστυχία δι' ἐκεί-

νοὺς τοὺς γονεῖς τῶν ὁποίων τὰ τέκνα κακῶς ἀνατραφέντα ἀποβαίνουν ἀντι καυχίματος τῆς πατρίδος ὄνειδος αὐτῆς; ἀντι κόσμου τῆς κοινωνίας αἰσχος αὐτῆς ἀντι δὲ στεφάνου τῆς θρησκείας μάλιστα αὐτῆς. Μα κάριοι λοιπὸν εἶναι οἱ γονεῖς τῶν ὁποίων τὰ τέκνα ἐνάρετα, δυστυχεῖς δὲ ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων ἀνάγωγα διὰ τὸ ὅμως ἤθελεν ἐρωτήσῃ τις ἄλλων μὲν γονέων τὰ τέκνα ἀποβαίνουσιν καλὰ καὶ ἀγαθὰ, ἄλλων δ' οὐχι; ποῦ δέον νὰ ἀναζητηθῇ ἡ αἰτία εἰς τὰ τέκνα ἢ τοὺς γονεῖς; Ἡ ἀλήθεια εἶναι διὰ τὴν ὑπάρχουσαν καὶ περιπτώσειν καθ' ἃς; τὸ αἷτιον ἔγκειται εἰς τὴν φύσιν τοῦ παιδὸς (φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ράδιον) ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅμως; ἡ αἰτία δ' ὅν νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τοὺς γονεῖς, πρᾶγμα ὁμολογούμενον καὶ ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν «πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καλοῦς καρποῦ; ποιεῖ, τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. Ματθ. ζ' 17.» Πρέπει ἐπομένως νὰ ὑποθεθῇ ὅτι ὑπάρχουν καὶ γονεῖς θέτοντες ὡς σκοπὸν τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων τῶν, συνεπῶς ἐν γνώσει τῶν πρὸς τοῦτο εργαζόμενοι, τὸ μῖσος, τὸ ψεῦδος, τὴν ἀσέβειαν, τὸν φθόνον εἰς τὰ τοιαῦτα;

Βεβαίως ὅμως γνωστὸν μέλιτα εἶναι διὰ ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ γονεῖς ἐπιθυμοῦν καὶ εὐχονται; νὰ ἴδωσι τὰ τέκνα τῶν ἀξιούμενα τῶν ἐγκωμίων καὶ τῶν ἐπαινῶν τῆς πατρίδος, νὰ τὰ ἴδωσι ἐνάρετα καὶ εὐσεβῆ, πιστὰ καὶ τίμια; ἐφ' ὅσον ὅμως ποτὲ δὲν ἐγίναν δι' αὐτὰ τὸ καλὸν παράδειγμα, ποτὲ δὲν τὰ καθωδήγησαν εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας καθ' ἐκαστὴν τῶν διαφθείρουσαν τὸ νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μὲ ὑβρεῖς καὶ ἀσχρολογίας, μὲ κατάρτας καὶ μὲ ἀναθεματισμοὺς, μὲ κακὰς ἐν γένει ὁμιλίας, τί ἀναμένουν καὶ τί ἐλπίζουσιν ἀπὸ αὐτῶν;

Δὲν παρέρχεται ἡμέρα νὰ μὴ ἀκούσωμεν ὅλοι μας γονεῖς νὰ ἐκφράζουσιν τὴν βαθεῖαν τῶν λύπην, ὅτι τὰ τέκνα τῶν δὲν τοὺς σεβονται δὲν τοὺς βοηθοῦν δὲν τοὺς ἀκούουσιν, ὅτι δὲν εἶναι καθόλου καλὰ ἐφρόντισαν ὅμως ἄραγε οἱ παραπονούμενοι οὗτοι γονεῖς νὰ προφυλάξωσιν αὐτὰ ἀπὸ τὰς διαφόρους ψυχικὰς νόσους διὰ τῶν θείων τοῦ Εὐαγγελίου διδαγμάτων ὡς τὰ προσέφυλαξαν ἀπὸ τῆς σωματικῆς; ἐφρόντισαν νὰ ποτίσωσιν εἰς αὐτὰ πὸ γάλα τῆς πίστεως ὡς τὰ ἐπότισαν τὸ γάλα τὸ φυσικόν; ἐφρόντισαν νὰ ἐγχαράξωσιν ἐπὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν πᾶσαν ἀρετὴν καὶ νὰ ἀποδιώξωσιν ἀπ' αὐτῆς πᾶσαν κακίαν; εἰδικῶς αἱ μητέρες ἐφρόντισαν νὰ εἰσδώσωσιν εἰς τὰ βῆθη τῆς καρδίας τῶν, ἐξηρεύνησαν τὰς ἀδυναμίας καὶ τὰς ἐπιθυμίας τῶν, παρηκολούθησαν τὰ διαβήματα αὐτῶν, διέγνωσαν τὰς διαθέσεις τῶν ἀπὸ τὰς κινήσεις τῶν τὰ παιγνιδία τῶν, τὰ ὄνειρά τῶν, τὰ ὅποια ἐν πολλοῖς οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἐκμυστήρευσις τῶν ἴσων σκέπτονται καὶ κάμνουσιν; βεβαίως ὄχι; τότε λοιπὸν διὰ τὴν παραπονῶνται καὶ κόπτονται διὰ τὴν μὴ καλὴν τῶν τέκνων

των προκοπήν; Ἄς φροντίζουσι λοιπὸν οἱ γονεῖς ἐάν θέλουσι νὰ φέρουσι ἐπιτυχίαν τὸν μέγαν αὐτὸν τίτλον, νὰ ἀσκήσουσι τὰ τέκνα των ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας εἰς πᾶσαν ἀρετὴν, ἃς διδάσκουσιν εἰς αὐτὰ σεβασμὸν πρὸς τὴν θεογονίαν καὶ τὴν πατριδίαν, ἃς διδάσκουσιν εἰς αὐτὰ ἀγάπην πρὸς τὸ θεὸν καὶ τὸν πλησίον, ἃς ἐκτρέφουσιν τέλος αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου καὶ ἃς εἶναι τότε βέβαιοι ὅτι τὰ τέκνα των θὰ ἀποβῶσιν τὸ καύχημα τῆς πατριδος, τὸ σέμνωμα τῆς κοινωνίας, τὸ πρότυπον καλοῦ χριστιανισμοῦ, πρᾶγμα βέβαιον ὅπου θὰ περιποιῆ μεγάλην τιμὴν καὶ εἰς αὐτὰ καὶ εἰς τοὺς ἐργασθέντας προπαντὸς ὅπως τὰ ἀναδείξουσιν τοιαῦτα:

ΒΑΜΟΣ 19—7—29

I. K.

ΝΕΟΝ ἢ ΠΑΛΑΙΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ;

« Ἄλλος μὲν κρίνει μίαν ἡμέραν ἀγιωτέραν παρὰ ἄλλην ἡμέραν, ἄλλος δὲ κρίνει ἴσην πᾶσαν ἡμέραν. Ἄς εἶνε ἐκκοτος πεπληροφορημένος εἰς τὸν ἴδιον αὐτοῦ νοῦν, Ὁ παρατηρῶν τὴν ἡμέραν παρατηρεῖ αὐτὴν διὰ τὸν Κύριον, καὶ ὁ μὴ παρατηρῶν τὴν ἡμέραν διὰ τὸν Κύριον δὲν παρατηρεῖ αὐτήν. »

Ρωμ. ιδ' 5—6

« Ὅλος ὁ χρόνος εἶναι πανήγυρις διὰ τοὺς χριστιανούς λόγῳ τῶν ἀγαθῶν τὰ ὅποια ἐχορηγήθησαν εἰς αὐτούς » λέγει ὁ Χρυσόστομος. « Ὅταν ὁμοῦς ἡ Ἐκκλησία ἐγένετο κρατικὴ ἤρχισε νὰ γίνετο ἀίσθητὴ ἢ ἀνάγκη τῶν ἐορτῶν καὶ τῶν ἱερῶν ἡμερῶν. » A. Welgall.

Ἐκ τῶν ἄνω ἐκτεθειμένων ἐμφαίνεται ὅτι ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ἀγίου Πύλου μέχρι τοῦ ἱεροῦ Χρυσόστομου καὶ τοῦ ἱστορικοῦ Welgall κεντρικῶς ἢ αἰτία τῆς παραδόξου ἐξελιξέω; ἢν εἶχε τὸ λεγόμενον ἡμερολογιακὸν ζήτημα. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ρητικῶς ἀποφάνεται ὅτι « ἄλλος μὲν κρίνει μίαν ἡμέραν ἀγιωτέραν παρὰ ἄλλην ἡμέραν, ἄλλος δὲ κρίνει ἴσην πᾶσαν ἡμέραν » καὶ εἰς ἀντίθεσιν τῆς τοιαύτης ρητικῆς ἀποφάνσεως, ἡ μὲν Διοικουσία Ἐκκλησιαστικῶν κατ' ἡμέρας μονοπωλεῖ τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην κρίσιν περὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου, οἱ δὲ παλαιοὶ ἡμερολογεῖται ἀφ' ἑτέρου ἀνταποδίδοντες τὰ διπλά, ὅδ μόνον ἐμμένουσι εἰς τὴν οὖσαν ὑποστηρίζουσιν κρίσιν περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος, ἀλλὰ καὶ ἀποκυρήττουσι τὰς ἰσχυρούσας ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς τὰς ὁποίας ὁ θεὸς διατηρεῖ εἰς τὴν θέσιν κατέχουσιν δι' ὃν λόγον αὐτὸς γνωρίζει.

Ἡ Ἅγία Γραφή διδάσκει ὅτι ἐκκοτος πιστὸς « ἃς εἶνε πεπληροφορημένος εἰς τὸν ἴδιον αὐτοῦ νοῦν, » ἀλλ' εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἡμερολογίου ζητεῖ ἐκάτερον μέρος νὰ δευλώσῃ τὸ ἄλλο μεταχειριζόμενον πρὸς

τοῦτο πᾶν μέσον, ἔστω καὶ κοσμικόν. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐντέλλεται ὅτι « ὁ παρατηρῶν τὴν ἡμέραν παρατηρεῖ αὐτὴν διὰ τὸν Κύριον καὶ ὁ μὴ παρατηρῶν τὴν ἡμέραν διὰ τὸν Κύριον δὲν παρατηρεῖ αὐτήν. »

Οἱ διχασθέντες διὰ τὸ ἡμερολόγιον τὴν Ἐκκλησίαν ἢ κοινοποιήθησαν τὴν αἰτίαν τοῦ ζητήματος καὶ μετέτρεψαν τὸ ζήτημα τὸ ὅποιον ἀπαρᾶ τὸν Κύριον εἰς ζήτημα προσωπικῶν ἀγωνιζόμενοι τίς θὰ δευλώσῃ ἐξ αὐτῶν νὰ ἐπιβάλλῃ ἐπὶ τοῦ ἄλλου τὴν ἀποψιν ἢν ὑποστηρίξῃ, ἐνθ' εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ θεὸς πᾶσας τὰς ἡμέρας κρίνει ἀγίας ἐφόσον ἡμεῖς οἱ πιστοὶ ἀγαθίζομεν αὐτὰς καὶ οὐδεμίαν ἐν τῇ Κοινῇ Διαθήκῃ ὑπάρχει διάκρισις ἡμερῶν, ἀταγορεύεται δὲ ἀπολύτως ἢ ἐπιδολὴ οἰασθήποτε ἰδέας ὁποθενδήποτε προερχομένης ὡς πρὸς τὴν διάκρισιν ἡμέρας τινὸς ἀπὸ ἄλλης ἡμέρας ἢ ἡμερῶν τινῶν ἀπὸ ἄλλων οἰωνδήποτε ἡμερῶν, καθ' ὅσον πᾶσα οἰασθήποτε ἀποψὶς ἡμερολογιακῆ σκοπὴν πρέπει νὰ εἴῃ τὴν δόξαν καὶ φανερώσῃ τὸν Κυρίου καὶ τοῦ Πατρὸς Αὐτοῦ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

Ἐάν ὁμοῦς παροροθῇ ἡ δόξα τοῦ Κυρίου διὰ τῆς ἰδέας ἡμῶν προσωπικότητος τότε ἀσφαλῶς θὰ ἔχωμεν ὡς ἐπακόλουθον « φιλονεικίας διαλογισμῶν » Ρωμ. ιδ. 1. « ἐπειδὴ εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ δὲν ὑποτασσόμεθα » Ρωμ. κ. β—7 καὶ ἀγωνιζόμεθα ὡς ἐχθροὶ κατ' ἀλλήλων, « δάκνοντες καὶ κατατρόγοντες ἀλλήλους » Γαλατ ε' 15.

Μὴ ἐφαρμόζοντες τὸν νόμον τῆς ἀγάπης εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἡμερολογίου καὶ πραγματόντες πάντα ἄλλον νόμον ἐπιπίπτουσι εἰς ἁμαρτίαν καθόσον « ἡ δύναμις τῆς ἁμαρτίας εἶνε ὁ νόμος » Α'. Κορινθ. ιε'. 56, καὶ πᾶσα διὰ νόμου ἢ κοσμικῆς ἐπεμβάσεως διόρθωσις τοῦ ἡμερολογίου ζήτηματος ἐνέχει τὸ σπέρμα τῆς ἀποτυχίας δηλονότι τὴν ἁμαρτίαν ἐν δυνάμει. Ὁ Κύριος ἴδρυσεν τὴν Ἐκκλησίαν του ἐπὶ τῆς γῆς ἵνα χρησιμεύσῃ αὐτὴ ὡς κιβωτὶς εἰς τοὺς κατὰ κόσμον διούοντας ἀνθρώπους, εἶνε αὐτὴ τὸ καταφύγιον τῶν μετανοούντων, ἡ ἐκκλησία περιλαμβάνει τοὺς ἀναγεγεννημένους ὅτινες ἐν τῇ νῆα ζωῆς ἀπαλαμβάνουσι τῆς ἀγίας ἀπλότητος ἥτις ἐνέχει τὴν δευθεῖαν ταπεινοφροσύνην ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, ἡ ζωὴ τῶν ἀναγεγεννημένων ἐκδηλοῦται μετὰ μεγαλείου καὶ δυνάμεως, καὶ οὐδὲ μὴ οἱ ἀναγεγεννημένοι οὗτοι ὅτινες ἀποτελοῦσιν τὴν ζωσαν ἐκκλησίαν ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καταφεύγουσιν εἰς τὸν κόσμον ζητοῦντες στήριγμα, καὶ οὐδέποτε ἢ τοιαύτη Ἐκκλησία κατάφυγεν ἢ καταφεύγει εἰς τὴν κοσμικὴν ἐξουσίαν ζητοῦσα σωτηρίαν!

Ὅτι ὁπόσον ἔχει ἀνάγκη ἀφυπνίσσεως ἢ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας καὶ ὁπόσον πρέπει νὰ προτευχώμεθα εἰς τὸν Κύριον ὅπως ἀφυπνίσῃ τοὺς ἡγέτας τῆς Ὁρθοδοξίας διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν ὄλων ἡμῶν ποιμένων καὶ προβάτων. Καλοῦμεθα ὅθεν ὅπως ἅπαντες θέσωμεν ἐν τῇ προσευχῇ μας τὸ μέγα τοῦτο ζήτη-

μα τῆς ἀφυπνήσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Καλούμεθα ὅπως ἕκαστος τῶν πονούντων ἀδελφῶν διὰ τὴν κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας μας ἐργασθῆν ἐν τῇ μέτρῃ τῶν δυνάμεών του καὶ ἅς εἰμεθα βέλκιοι ὅτι ὁ Πάτερ θέλει ἀκούσαι ἡμῶν ἂν εἰμεθα τέκνα Του διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἡγαπημένου Του.

Ἀθήναι.

Ὁρθόδοξος χριστιανικὴ
Ἀδελφότης ὁ «Εὐαγγελισμὸς»

ΔΙΑΛΕΞΙΣ

Ἡ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΠΑΡ' ἩΜΙΝ

ΕΜΜ. Γ. ΜΥΤΙΔΗΝΑΙΟΥ π. Θ.

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Παρά τὴν ἀπόρριψιν ὁμοῦ τῆς ἡμερομεροῦς ὑπερτιμῆς τοῦ ὁρονηματιστικοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος, ἡ ἀξία του ὡς μέσον διεγερτικοῦ ἄμα καὶ φωτιστικοῦ τοῦ θρησκευτικοῦ δυναϊσθήματος παραμένει, ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀπαραμείωτος, ὅταν γίνεται καθὼς πρέπει καὶ ὅταν παραλλήλως πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς εἰσεως ὁρονηματισμὸν παρέχονται αἱ ἀφορμαὶ καὶ αἱ εὐκαιρίαι τῆς ἐμπράκτου τῶν διδασκόμενων ἐφαρμογῆς, τόσον ἀπὸ μέρος τοῦ διδάσκοντος αὐτοῦ ὅσον καὶ ἀπὸ μέρος τῶν διδασκόμενων, οἵτινες δέον νὰ προκληθῶσι πρὸς τοῦτο νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν πρωτοβουλίαν αὐτῶν. Ἐννοῦμεν τὸν θρησκευτικὸν διαφωτισμὸν ὁ.λ.ν. ὡς] τὸν καλλίτερον φίλον τῶν μαθητῶν, ὅστις ἔχει ἐπιστακτικὴν ἐποχὴν νὰ ἐλθῇ εἰς ἀμεδὸν πρὸς τὰς ψυχὰς τῶν ἐπαθῆν καὶ ἐπικοινωνίαν καὶ ὅστις δεύει νὰ ἔχη ἱκανότητα νὰ διαβλέπῃ τὰς πραγματικὰς τῶν ὀμιλητῶν του ἀνάγκας καὶ τὴν δύναμιν ν' ἀποκτήσῃ μίχρὸ τοσοῦτου τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῶν ὥστε νὰ προκαλέσῃ αὐθουμήτους τὰς ἐκδηλώσεις τῶν δυνάμει ἀποκρυπτευμένων ἀπὸ τοῖς ἠλικιωμένους, ψυχικῶν τῶν ἀναγκῶν.

Βεβαίως ἡ ὑπερπρακτικὴ τάσις, ἥτις ἤρξατο ἐπικρατοῦσα εἰς τὰ τῆς παιδείας καὶ πρὸ ἡμῶν δυνατέων εἰς τὴν εἰς τὸ ἐλάχιστον μερίδιον τῶν ὡρῶν τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν καὶ εἰς τὴν ὀλιγοχρόνη των κατὰ γυνθινὰ πρὸ τοῦ προγράμματος τῶν ἐμπροσθίων σχολῶν, καὶ δικαίως τὸ πρῶτον ἡγεύε τὰς διαμαρτυρίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἄλλων βλεπόντων τὴν μέρῃ τῆς νεωτέρας γενεῆς, Βεβαίως ἡ εὐκαιρία, ἡ ὁποία ὁμῶς παρέχεται] εἰς τὸ θρησκευτικὸν πρόγραμμα εἶναι ἐλάχιστη ποσοτικῶς καὶ ἰσὺς βαθεύει τοῦ πραγματοῦ μελέτη καὶ συστηματικώτερα τῶν πονούντων πραγματιογραφία θὰ ἡ δύναμο νὰ προλάβῃ τὴν δυνέχιδιν τῆς ὅλων ἀδικον ταύτης παραγκωνίσεως τοῦ μαθήματος τούτου. Ἀλλὰ ὁρονοῦμεν ἀδιδτικῶς ὅτι παρ' ὅλων τὸ ἐλάχιστον τοῦ χρόνου ὅστις διατίθεται χάριν τοῦ θρησκευτικοῦ διαφωτισμοῦ εἰς τὰ σχολικὰ προγράμματα, παραμένει πάντοτε δικαίωμα καὶ καθῆκον τοῦ διδασκάλου τῶν θρησκευτικῶν ἢ ἀναπληρωδὶ τοῦ ἐλλειψματος] τῆς ποσότητος διὰ τῆς δυν-

στηματικῆς καλλιτεργείας τῆς ποιότητος τῆς διδασκαλίας. Διατί δὲ ν' ἀποκρυβῇ ὅτι ἐνδεχομένῃ αὐξήσις τῶν ὡρῶν τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν θὰ δυνετέλει ἰσὺς εἰς περιόδοτεραν ἀμβλυνσιν τοῦ θρησκευτικοῦ δυναϊσθήματος τῶν μαθητῶν, εἰν καὶ πάλιν ἡ διδασκαλία θὰ ἐγίνετο, ὅπως ὁμῶς γίνεται δυνήθως καὶ τὸ ζήτημα τοῦ θρησκευτικοῦ καταρτισμοῦ θὰ ἦτο καὶ πάλιν ζήτημα ἐπιρῆς διδασκαλίας, ἐπιρῆς ἀπομνημονεύσεως γεγονότων, χρονολογιῶν, ὄρων καὶ ἐκφράσεων ἀνεκτικῶς βαθεύει καλλιτεργείας αὐτῆς ταύτης τῆς μαθητικῆς ἐνζῆς:

Φρονοῦμεν ὅτι δὲν βλάπτει τόσον ἡ ἐλάττωσις τῶν ὡρῶν τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας, ὅσον ἡ ἐραστία παρεξήγησις, ἡ ὁποία ἐπάσχει καὶ παρὰ θεολογοῖς ἀκόμη, ὅτι γίνετι τὸ καθῆκον ὅταν ἀπομνημονεῦσθαι τὰ ἐν τῇ κρατικῇ προγράμματα ἀναγραφόμενα κεφάλαια] τῆς ἱερός Ἰστορίας, τῆς Κατηχίσεως ἢ τῆς Χοιρῆς. Ἡθικῆς, ἡ ἐραστία παρεξήγησις, ἡ ὁποία καλλιτεργεῖται ἐνίοτε καὶ παρ' αὐτῶν δυνετέως τῶν καθηγητῶν τῶν θρησκευτικῶν, ὅτι δῆθεν πρόκειται περὶ μαθήματος τῶν αὐτῶν ἐδιδάσκοντες σκοπὸν πρὸς τὰ ἄλλα τοῦ σχολικοῦ προγράμματος μέρι, ὅτι τὸ μαθημα τῶν θρησκευτικῶν] γίνεται χάριν τοῦ μαθήματος αὐτοῦ καὶ χάριν τῆς βαθολογίας! Ἀλλὰ καὶ πάλιν] μῆπως τοῦλάχιστον ἐπιτεγγάνεται ὁ διανοητικὸς ἰσὺς μόνον ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων διαφωτισμοῦ:

Φρικτὸς ὅταν] δυνουτὸς μετὰ γυμνασίου παιδῶν τῆς ἐποχῆς μας ἐν] ὄρχεσι με] ὄριθιμας γνῶσις θρησκευτικῆς. Φιλοδόμενοι τῶν νεῶρων τοῦ ἀκροατηρίου μας ἀποφείγομεν νὰ δώσωμεν ὅσα ἐχομεν ἀκούσει παρὰ μαθητῶν, μὴ διακρινομένων διὰ τὴν εὐθύειαν των ἐν τούτοις καὶ προαγομένων με] παρὰ πολὺν καλοῖς βαθεύει. Ἀρκεῖ νὰ ὄσς μεταδῶσωμεν τὴν πληροφορίαν μαθητῶν τετάρτης γυμνοσιακῆς τάξεως ὅτι τὰ 4 εὐαγγέλια ἐγράφησαν ἐβραϊστὶ! Καὶ ὅμως εἰς τὴν τάξιν αὐτὴν γίνεταί—κατὰ τὸ πρόγραμμα—ἐρμηνεία εὐαγγέλ. περιόπων! διὰ νὰ πεισθῆτε μίχρὸ ποιὸν δυνετέων χωρεῖ ἡ ἀμάθεια καὶ εἰς τὰ στοιχειωδέστερα τῶν ζητημάτων.

Ἐπάρχονσι βεβαίως καθηγηταὶ τῶν θρησκευτικῶν παντός δεβαδοῦ καὶ πάσης ἐμπιστοσύνης ἕξιοι, τοῦτο δεύει νὰ τονισθῇ ἰδιαιτέρως διότι ἀποτελοῦσι τιμητικώτατας διακρίσεις. Ἀλλὰ εἰθεθα δέβατοι ὅτι ἔχουσιν καθ' ὅλα δυνετέων τῆς ἀξίας των καὶ μόνον ὀλίγοι εἰδὶν οἱ δυνετέων ἀνόμοιοι ὅτι εἰς αὐτοῖς ἀφορῶσι τὰ λεγόμενα θὰ θιχθῶσιν ἀπὸ μίαν ἐντολῶς ἀποδοῦσθαι πρὸς καὶ γενικωτάτην ἀνακοίνωσιν μίς πραγματικότητος ἡ ὁποία δεύει νὰ ἐλθῇ εἰς ὄσς. Ἐπάρχουσιν ἔτι καὶ δυνετέων καθηγηταὶ τῶν θρησκευτικῶν πιστεύοντες εἰς τὴν παιδαγωγικὴν ἀξίαν τῆς] μαστιγώσεως, δὲν θὰ διδαροδτηθῶσι βεβαίως εἰν τις ἐφαρμοσῇ τὴν ἰδίαν μεθοδὸν καὶ ἐπ' αὐτῶν. Ἐάν τὸ μαστιγιον ἐξυπνῶ τα νεῦρα ἢ τοῦλάχιστον προλαμβάνει τὴν ἐπανάλειψιν ὄριθιμένων πραγμάτων με] τὸν ὄσσον τῆς ἐπαναλήψεως τῶν πληθῶν, οὐδὲν τὸ περιεργον ἢ τὸ ἀδικον εἰν χρουδικοποιήσῃ τις τὴν αὐτὴν θεραπειτικὴν καὶ προληπτικὴν μεθοδὸν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Φρονώ, Κυρίαί καὶ Κύριοι, ὅτι ἡ φωνὴ τῶν μαθητῶν, ἡ ψυχὴ τῶν ἀδελφῶν τούτων πλασμάτων, τὰ ὅποια τυρανοῦνται μὲ τὴν Σιδδύριον δάδανον τῶν πάντοτε ἀλῦτων ἐδωκτηρικῶν τῶν πραβλημάτων εἶναι καιρὸς νὰ ἀκουσθῆ. Καὶ θὰ μᾶς δώσῃ ἀκριβῶς τὴν εὐκαιρίαν νὰ μελετήσωμεν τὸ πρακτεόν διὰ τὴν πραγματικὴν ἀντιμετώπισιν τῆς τραγικῆς θέσεώς των. Εἶναι δύννητες τὸ φαινόμενον ἀδεβειῶν εἰς βάρος τοῦ καθηγητοῦ τῶν θεολογικῶν, δυνατὸν τοῦτο νὰ ἔχη καὶ αἷτια ἄλλα, τὰ ὅποια δεδμενῶς προδιαθέτοσι τὸν μαθητὴν ἀπέναντι του, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονώμεν ὅτι ἐνίστε πταίουμεν καὶ ἡμεῖς μὲ τὴν ἄστοχον ἀνυπεριόρθάν μας. Ἡδὲ ἡμερῶν μᾶς περιέγραψον δύο γυναιδιόπαιδες τὰς δεινὰς, αἱ ὅποια θυρακίς θυβαίνουσι εἰς τὴν τάξιν των εἰς βάρος τοῦ καθηγητοῦ τῶν θεολογικῶν. Αὐτὸς ὁ ἴδιος μαθητῆς, ὁ ποῖος—ὡς προεῖπομεν—μᾶς ἐβεβαίουν περὶ τῆς ἀνάγκης τὴν ὁποῖαν αἰσθάνεται ν' ἀνελεύσῃ δυνάμεις διὰ τὰ ἠθικῶν του ἀγῶνα ἀπὸ γίαν τακτικώτεραν θεολογικὴν ζωὴν, αὐτὸς οὗτος μᾶς ἐξέφραξε τὴν ἀπογοήτευσιν, τὴν ὁποῖαν ἠσθάνθη εἰς τὸ ἀντίκρουσμα τοῦ θεολόγου καθηγητοῦ του, καὶ ἡ ὁποῖα ὀδηγεία αὐξάνει προϊόντος τῆς γνωριμίας του μετ' αὐτοῦ. Εἶναι προφανές ὅτι οὐδόλωρ εὐθύνεται τὸ πρόγραμμα τοῦ ὀχολοίου οὐδὲ τῶν μαθητῶν ἢ κατὰ σταδίς ὡς πρὸς μυσίας παρουσίας περιπτώσεις καὶ ἐλάχιστα δυνατὰ εἰς ἀπὸ τοιαύτης διδασκαλίας ν' ἀναμῆν ἀποτελέσματα ὁδοτικά.

Ἐτύχημα ὅτι ἀπὸ τινος κατενοήθη καὶ παρ' ἡμῖν ἡ ἀνάγκη τῆς ἐν προκειμένῳ ἐπεμβάσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄξιζεν δὲ ἰδιαιτέρως ν' ἀποχολωθῶμεν μὲ τὸ ζήτημα τῆς μορφωτικῆς ἐν γένει χάριν τῆς νεολαίας ὁράσεως τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς ἣν καὶ μόνον ἀπομένει πλέον τὸ καθῆκον καὶ τὸ δικαίωμα ἅμα τῆς ἀποτελεσματικώτερης διαρρηθυμίδεως τῶν πραγμάτων πρὸς ἀποτελεσματικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν ὀπουδοτατότου προβλήματός μας.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΓΗΘ G. HOLLENBACH

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἡ χριστιανικὴ παράταξις ὀφείλει λοιπὸν νὰ εἶνε ἐτοίμη νὰ ὑπερσπίσῃ μέχρι τῆς τελευταίας μάλιστα ρανίδος τοῦ αἵματος τῆς τὴν πνευματικὴν κληρονομίαν τῆς Διαθήκης καὶ τῆς Ἰερᾶς Παραδόσεως, καταστάσαν ἀνεκτίμητον καὶ ἀγιασθεῖσαν διὰ τοῦ αἵματος τῶσων μαρτύρων. Τὰ ἐνδεικνύμενα πρὸς τοῦτο μέσα σαφῶς ἐξάγονται ἐκ τῶν λόγων τοῦ Ἀποστόλου: «ἐνδύσαθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθε ὑμᾶς στήναι πρὸς τὰς μεθοδεῖας τοῦ διαβόλου» (Ἐφεσ. ΣΤ' 11): «οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμ-

πλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ» (Β' Τιμ. δ', 4): «ἀρα οὖν ἀδελφοί, στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις, ἅς ἐδιδάχθητε εἶνε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν» (Β' Θεσ. β' 15).

Εἶνε τὰ οὐσιώδη σημεῖα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ συγκρατῶμεν διὰ νὰ νικήσωμεν ἐν τῷ ἀγῶνι κατὰ τῆς ἀσεβείας καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκοτούς· ὅσῳ μεγαλύτερος ὁ κίνδυνος τόσο ἀστυγρὰ καὶ ἀπόλυτος δεόν νὰ εἶνε ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν αὐτῶν. Ἐάν τὸν ἀντίον θὰ ἐγκατελείπομεν, αὐτὰς ἢ θὰ ἐμετριάζομεν τὴν ἐφαρμογὴν των, ἢ θὰ περὶχετο εἰς τοὺς ἐκθροῦς μας ἡ εὐκαιρία νὰ προσβάλουν τὰ τρωτὰ σημεῖα. Τὸ παράδειγμα τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀρχῶν αὐτῶν πρέπει νὰ δώσῃ ὁ κληρὸς, ὡς πνευματικὸς ἀρχηγὸς τῆς Κοινωνίας. Ἀπὸ τὸν ἱερέα περιμένομεν τὴν ζέουσαν πίστιν, τὴν ἀγάπην, τὴν περιφρόνησιν τῆς σαρκός, ἐν ὀλίγοις τὴν ἠθικὴν τελειότητα. Ἀλλὰ, ἢ καὶ παρατηρήσῃ τις, δὲν ὑπόκεινται καὶ οἱ ἱερεῖς εἰς πειρασμοὺς ὅπως εἰς λοιποὶ θνητοί; Εἶνε ἀληθές, ὅτι καὶ αὐτοὶ ὡς θνητοὶ δὲν δύναται νὰ εἶνε ἐντελῶς ἀπηλλαγμένοι ἐλλείψεων καὶ ἀνθρωπίνων ἐλαττωμάτων ὅμως, ἐπειδὴ ὁ κληρὸς ὀφείλει ν' ἀποτελῇ τοὺς ἐκλεκτοὺς μεταξὺ τῶν μαχητῶν τοῦ Χριστοῦ, ἔχει καθῆκον ἢ Ἐκκλησία νὰ ἐκλέγῃ ὡς λευίτας ἐκείνους, τῶν ὁποίων αἱ πεποιθήσεις, ἡ διαγωγὴ καὶ τὰ αἰσθήματα δὲν ἐπιτρέπουν καμμίαν ἀφιδολίαν ὡς πρὸς τὴν πίστιν εἰς τὸ στάδιον, τὸ ὁποῖον ἠσπάσθησαν. Ἀπαξ ὁ ἐκλεγείς ἱερώθη μένει δικεκριμμένος ἀπὸ τοὺς λοιποὺς θνητοὺς· ἡ θεία χάρις μεταβάλλει αὐτὸν εἰς τὸ διαρκῆ ἀντιπρόσωπον τοῦ Παντοδυνάμου. Δὲν δύναται τις νὰ ἀλλοιώσῃ τὸν χαρακτήρα, τὸ ὁποῖον ἐνεχάραξεν εἰς αὐτὸν τὸ μυστήριον τῆς Ἰερωσύνης. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ βοήθεια ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς Ἀποστόλους ἐξουσία μετεδόθη καὶ εἰς αὐτὸν, ἀνίκει πλέον οὗτος εἰς τὴν καθολικότητα· ὁ προσωπικὸς του χαρακτήρ κίρεται καὶ οἱ συνδέοντες αὐτὸν μετὰ τοῦ κόσμου δεσμοὶ δεόν νὰ διασπασθῶν.

«Θῶμα ἀνθρώπινον εἰς τὸν Θεὸν τὸ ὁποῖον τὸ ὀλοκώτωμα λατρεύει, τοῦ ὁποίου ἡ σὰρξ εἰς τὸ δωμὸν καπνίζει ἀκόμη καὶ ἀσπαιρεῖ καὶ μόνον του προσφέρεται πρὸ τοῦ τολμήσῃ νὰ προσφέρῃ τὴν προσευχὴν τοῦ κόσμου ὅπου προσεύχεται σημαίνει ὑποφέρειν».

(Lamartine, Jocelyn)

Μὲ ποίας ἐξόχους λέξεις ὁ ποιητῆς περιγράφει τὸ ὕψηλόν καθῆκον τοῦ ἱερατείου! Ἡ ἀποστολὴ δὲν πρέπει νὰ εἶνε διὰ τὸν ὑποψήφιον θέσις ἀνετος, ἐξησφαλισμένη, ἐπικερδῆς, ἀσφαλιζουσα αὐτὸν κατὰ τῆς ἀνάγκης, ὅπως πᾶσα ἄλλη θέσις τοῦ ἀστοῦ. Ἡ ἀποστολὴ εἶνε θυσία διαρκῆς, ἔχει ἐν ἑαυτῇ τὴν θλι-

ψιν, τὴν εὐσεβείαν, τὴν ἐγκαρτέρησιν, τὴν φιλοπονίαν· ὁ τέλειος ἱερεὺς εἶνε ὅστις ἀισπᾶται ἀπὸ παντὸς προσωπικοῦ δεσμοῦ, ὁ θυσιάζων τὸ ἰδιαίτερον συμφέρον χάριν τοῦ ἱεροῦ-ἔργου, εἰς τὸ ὅποιον διακονεῖ. Ὁ σκοπὸς αὐτοῦ δὲν ἐπιτυγχάνεται μόνον διὰ τῆς θεωρίας· ὁ αἶων μας ἀπαιτεῖ δράσιν, ἐργασίαν ἀδιάλειπτον· ὁ κληρὸς ἔχει καθήκον νὰ μετέχη ἐνεργῶς τῆς πραγματικῆς καὶ οὐχὶ τῆς φανταστικῆς προόδου. Αἱ εὐκαιρίαι τῆς ἐπιτυχοῦς δράσεως πρὸς τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ παρουσιάζονται συχνά, ἀρκεῖ νὰ ἔχωμεν ὀλίγην καλὴν θέλησιν διὰ νὰ τὰς ἐπιζητήσωμεν. Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη, ἡ κηδεμονία, αἱ ἐπιστήμαι, ἡ ἱερὰ Ἀποστολὴ εἶνε ἔργα τὰ ὅποια ἀπαιτοῦν πλήρη ἀπορρόφησιν διὰ νὰ φθάσουν εἰς εὐχάριστον τέλος. Ἡ ἀδράνεια τοῦ ἱερέως εἶνε ἐπιδραστήριος, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῆς εἶνε ἡ ἀργία, ἡ μήτηρ πάσης κακίας· «καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴτε οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω» (Β Θεσ. γ', 10). Δραστικὰ μέσα ἵνα πραγματοποιηθῇ τέλειος τύπος ἱερέως εἶνε ἡ θεωρητικὴ μόρφωσις τοῦ ὑποψηφίου διὰ τοῦ κλοῦ παραδείγματος, ἡ εἰσοδος εἰς τὸν εὐσεβῆ βίον διὰ τῆς ἀνγκνώσεως θρησκευτικῶν ἔργων, ἡ ἐξάσκησις εἰς τὴν ἐγκράτειαν κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν μεγάλων μας ἀγίων καὶ ἀσκητῶν καὶ ἡ ἀνάπτυξις διαθέσεως πρὸς ἐργασίαν.

Μόνον ἂν ὁ ἱερεὺς ἀσπασθῇ ἀπὸ τὰς μερίμνας τοῦ κόσμου καὶ ἀφροισθῇ εἰς τὴν ἱερὰν του ἀποστολήν, δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ἔργον, νὰ ἐξάπτῃ διὰ τοῦ καλοῦ παραδείγματος, τῆς ἀγιότητος τοῦ βίου καὶ τῆς ἀγνότητος τῶν προθέσεων τοὺς ἀγωνιστὰς, τοὺς ὁποίους εἶνε ἀνάγκη νὰ ὀδηγῇ ἐναντίον τῶν ὀρθῶν τοῦ Ἐωσφόρου. Αὐτὸς ὀφείλει νὰ ἀγρυπνῇ εἰς τὴν τήρησιν τῶν παραδόσεων, νὰ ἐρμηνεύῃ ἐπακριδῶς τὰς τελετὰς καὶ ἐθιμοτυπίας τῆς Ἐκκλησίας χωρὶς νὰ ἐπιζητῇ νὰ μεταβάλλῃ ὅ,τι δὲν δύναται νὰ ἀντικαθιστᾷ.

Εἰς τὴν παρούσαν ἐποχὴν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀναζήσῃ ἡ πίστις χωρὶς νὰ σταματῶμεν εἰς τὰς λεπτομερείας τῶν τελετῶν καὶ τῆς ἀμφιέσεως. Ἡ πνευματικὴ κληρονομία, τὴν ὁποίαν παρελάβομεν παρὰ τῶν πατέρων ἡμῶν δύναται κάλλιστα μὲ ποιᾶν τινα καλὴν θέλησιν νὰ συμβιβασθῇ μὲ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ νεωτέρου βίου. Ὁ κληρὸς δεῖν νὰ πρωτοστατήσῃ εἰς τὸ νὰ ἀναβιώσῃ ἡ πίστις τῶν προγόνων ἡμῶν, νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν σεβασμὸν εἰς τὰς παραδόσεις, τὰς ὁποίας παραμελοῦν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ πιστοί, νὰ τηρῇ ἄθικτα τὰ δόγματα καὶ θεσμοὺς τῆς Ἐκκλησίας, ἵνα οὕτω οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Σωτῆρος ἐνδυναμούμενοι ἐν τῇ πανοπλίᾳ αὐτῶν δυνηθῶσι νὰ θριαμβεύσωσιν ἐν τῇ πνευματικῇ ἀγῶνι.

(Ἐκ τῆς «Ὁρθοδοξίας» Κηπόλεως)

Ἡ ΕΝΟΤΗΣ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἡ ἰδέα τῆς ἐνότητος τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἀναντιλέκτως εἶναι παλαιὰ καὶ ἐκαλλιεργήθη ἤδη ὑφ' ἀπασῶν τῶν πεφωτισμένων διανοιῶν, αἵτινες ἐπόθησαν νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἀποκατάστασις τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Πλὴν μέχρι τῆς πραγματώσεως τῆς μεγάλης καὶ ἀγίας ταύτης ἐνότητος εἶναι δεδωμένον, ὅπως τοῦλάχιστον αἱ ἡμέτεραι ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ὡσιν ἐν ἐν τῇ συνδέσμῳ τῆς εὐαγγελικῆς ἀγάπης, ἐξωτερικευομένης διὰ τῆς πνευματικῆς ἐπικοινωνίας καὶ συνεργασίας τῆς ἀνωτάτης Ἱεραρχίας, διὰ Πανορθόδοξων Συνεδρίων, ὅσον τὸ δυνατόν συχνότερων, ὡς καὶ διὰ κοινῶν δημοσιογραφικῶν δημοσιογραφικῶν ὀργάνων.

Πρὸς τοῦτο εἶναι εὐχῆς ἔργον, ὅπως ὁ παρῶν χρόνος τῆς ἐν Ἀνατολῇ εἰρήνης καὶ ἡρεμίας ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν χθές, χρησιμοποιηθῇ καταλλήλως. Ἐκ τοιούτων σχέσεων ὀρμώμενοι ἀπευθύνομεν πρὸς τὴν Ἀνωτάτην Ἱεραρχίαν καὶ πρὸς τοὺς Ὁρθόδοξους τὴν κατωτέρω ἡμῶν Ἐκκλησίαν μετὰ τῆς παρακλήσεως καὶ ἐλπίδος, ὅπως αὕτη ἀποτελέσῃ τὸ ἐκνυσμα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἐπισήμων ἀντιπροσώπων τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ συνδέσμου τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἐνότητος, συνδέσμου πραγματικοῦ καὶ ἰσχυροῦ.

Παρακαλοῦμεν θερμῶς, εὐχρεοσηθητε ἵνα λάβητε πρωτοβουλίαν καὶ δώσητε τὴν ἀπαιτουμένην ὠθησιν πρὸς τοιαύτην κατεύθυνσιν καὶ ποθητὴν ἐνέργειαν πρὸς ἐπίτευσιν τοῦ ἀνωτέρου σκοποῦ.

Ἐκκλησίαι, ἀπευθυνομένη πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν καὶ πρὸς τοὺς Θεολόγους τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν.

Πρὸς τὴν πραγματικὴν ἐν Κυρίῳ ἐνότητα.

Ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις τῆς Ἀνατολῆς οὐδεὶς κληρικός.

Ἐν εἶδος ἀποχαυνώσεως καὶ ψυχικοῦ θάρους ὡς κατὰ τὸ θέρος σενεπέλα τοῦ υπερβολικοῦ καύσωνος ἔχει καταλάβει τὰς ψυχὰς τῶν κληρικῶν τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων.

Πλὴν τῶν συνήθων ἀσχολιῶν ἀπὸ πολλοῦ οὐδὲν τὸ ἔκτακτον καὶ ἄξιον προσοχῆς φθάσει εἰς τὰς ἀκροὰς ἡμῶν ἐκ τῶν διακλαμψασῶν ὀρθόδοξων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν. Τοιοῦτος δὲ, ἀνευ ἐκτάκτων ἐκλάμψεων, ὅλος τοῦ μωσαϊκοῦ, ἐξ οὗ ἀποτελεῖ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ἐδικαιολογεῖτο χθές· νῦν ὁμως ἐν τῇ παρόντι καιρῷ τῆς εἰρήνης καὶ πολιτικῆς ἡσυχίας εἶναι ἀκατανόητον νὰ συνεχίζηται οὗτος καὶ νὰ μὴ ἐπωφεληθῇ τις ἐκ τῆς τοιαύτης ἐθνικῆς κατστάσεως πραγμάτων πρὸς ἐνεργίαν ἐργασίας καὶ

δράσεως πρὸς ἐνότητα ζῶσαν καὶ πρὸς συνεργασίαν μεταξύ αὐτῶν.

Λοιπὸν ἕως πότε ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θ' ἀποτελεῖται ἐκ μεμερισμένων τεμαχιδίων μὴ συνεχομένων πρὸς ἀλλήλα, εἰμὴ διὰ τῆς ἐφηρημένης ἰδέας τῆς δογματικῆς ἐνότητος; Ἡ κατάσταση αὕτη εἶναι ἀνεκτὴ ὑφ' ἡμῶν καὶ εὐχάριστος;

Ἡ Καθολικὴ καὶ Ἀγγλικανικὴ Δύσις καλεῖ ἡμᾶς πρὸς μεγάλην καὶ τελείαν ἐνότητα. Ἡ Ἀνατολὴ ἡμῶν; καθ' ἑαυτὴν ἀποτελεῖ ζῶσαν ἐνότητα. Εἶναι ἀληθές ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἐθνικότητος ἀποτελεῖ ἓνα ἐκ τῶν σπουδαίων λόγων τῶν τηρούντων εἰσέτι κειχωρισμένας πρὸς ἀλλήλας τὰς Ἐκκλησίας ταύτας. Τὸ ζήτημα ἡμῶν τοῦτο δύναται ν' ἀμβλυθῆ καὶ, χωρὶς ν' ἀποτελῇ θεμελιώδες κώλυμα, ἵνα δικαιολογηθῆ ἡ πρῶσα ἀπομόνωσις, εἶναι πολὺ δυνατόν ὅπως, τὸ σήμερον λίαν ἀσθενῶς ἠνωμένον μωσαϊκὸν, καταστῆ μᾶζα στερεὰ καὶ ἰσχυρὰ, ἐκδηλουμένης τῆς ἐνότητος διὰ δεσμῶν φιλίων καὶ ἀδελφικῶν, μὴ ἐπηρεαζομένων ὑπὸ τῆς ἰδέας τῆς ἐθνικότητος. Ἥτις πάλιν αὐδεμίαν δύναται νὰ ὑποστῇ ἐξ ἐκείνης δόξης.

Τώρα ἐν τῇ ἀπαθεί καὶ ἐφεκτικῇ στάσει ἀπασῶν τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν οὐδαμῶθεν διακρίνεται τάσις ἀποφασιστικὴ πρὸς προσέγγισιν τῆς διοικούσης τουλάχισιστον Ἐκκλησίας, ἱεροῦ ἀνωτάτου κλήρου ἢ τῆς μεμορφωμένης κληρικῆς μερίδος καὶ ἐκκλησιαστικῆς δι' ἀμοιβαίων ἐπισκέψεων ἐπικοινωνίας, δι' ἀνταλλαγῆς γνώμων ἐπὶ τῶν διαφόρων φεγόντων ζητημάτων πρὸς ἀπόδειξιν καὶ διαπίστωσιν τῆς ἐν Χριστῷ τῇ Θεῷ ἡμῶν ἀγίας ἐνότητος.

Ἡ ληθαργία αὕτη εἶναι κατάρτα, τὴν ὅποσαν πρέπει νὰ φέρωμεν ἐπὶ τῶν ὤμων ἡμῶν εἰς αἰῶνα τὸν ἀπαντα; Ἡ προέρχεται ἐκ λόγων καὶ αἰτιῶν ἀπὸ τοῦ ἀμέσσου παρελθόντος, ἀπὸ πληγῶν εἰσέτι μὴ ἐπουλωθεισῶν ἢ καὶ ἐξ ἀδιαφορίας, δυναμένης μὲν νὰ ἐξουδετερωθῇ πλὴν διαρκῶς συνεχιζομένης;

Βεβλῆως αἱ σκέψεις αὗται ἀπησχόλησαν καὶ ἐν τῷ παρελθόντι καὶ ἐξακολουθοῦσι καὶ νῦν συνταράσσουσαι τὰς ψυχὰς τῶν ὀρθοδόξων θεολόγων. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀρκετὸν. Πρέπει νὰ προχωρήσωμεν ἔτι πρὸς.

Ἀφθασε πλέον, νομίζομεν, ὁ καιρὸς, ὅπως ὁ ἐν Κυρίῳ δεσμὸς τῆς ἀγάπης καὶ ἡ ἐνότης τῆς πίστεως ἥτις ἐνώνει τὰς ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας καταστῶσι δυνάμεις ἰσχυραὶ, δυνάμεις ζῶσαι.

Ἡ πρωτοβουλία πρὸς τοῦτο καὶ ἂν δὲν προέρχεται ἐξ ἐπισήμου ὁδοῦ ἀπὸ Συνόδου πρὸς Σύνοδον, νὰ λάβῃ τὴν ἀφστηρίαν αὐτῆς ἀπὸ Ἐπισκόπου πρὸς Ἐπίσκοπον, ἀπὸ Θεολογικῆς Σχολῆς πρὸς ἑτέραν τοιαύτην, ἀπὸ ἐνὸς δημοσιογραφικοῦ ὄργάνου πρὸς ἕτερον, κατόπιν δὲ μετὰ πρῆγουμένην, ἀλλὰ πάντο-

τε ὀραχθεῖαν προπαρασκευῆν, πρῆματοποιηθῆ ὁ ποθοῦμενος ἐπίσημος σύνδεσμος τῆς ἐνότητος.

Ἐπὶ τῆς λεωφόρου τῆς προπαρασκευαστικῆς ταύτης ἐργασίας πρὸς τὴν ἐνότητα-μέρος τῆς καθολικῆς παγγρησιατικῆς παγκοσμίου ἐνότητος-δὲν ὑπάρχουν κωλύματα, ὡς ἄλλοτε, ἐκ μέρους τοῦ μὴ χριστιανικοῦ πολιτικοῦ κόσμου, τὰ δὲ ὑπάρχοντα καὶ προερχόμενα ἐκ μέρους τοῦ χριστιανικοῦ τοιοῦτου, ὡς τὰ ἀμφιβόλου ἠθικότητος πολιτικὰ συμφέροντα ἢ καὶ ἐκκλησιαστικὰ πρωτεῖα, δύνανται εὐφυῶς νὰ παρακαμφθῶν.

Ἐπομένως πᾶσα δραδύτης πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐνότητος δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῆ.

Τὸ γ' ἐφ' ἡμῖν, ποιούμενοι τὴν παροῦσαν ἐκκλησίαν, ποθοῦμεν διακαῶς, ὅπως πεισθῶσιν αἱ πεφωτισμένοι διάνοιαι καὶ φλεγόμεναι ὑπὸ τῆς πίστεως ψυχὰ ἐν ἀπάσῃ τῇ ὀρθοδόξῃ Ἀνατολῇ καὶ εὐαρεστηθῶσιν ἵνα σαλπίσωσι τὸ σάλπισμα τῆς ἐν Χριστῷ Ὀρθοδόξου Πίστεως ὡς καὶ δι' οἴων μέσων γνωρίζουσι καὶ ἐγκρίνουσι, τὸ σάλπισμα ἐργασίας καὶ δράσεως πρὸς τὴν ποθομένην ἀδελφικὴν προσέγγισιν, ἐκδηλουμένην διὰ τῆς στενῆς συνεργασίας τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐξεγειρομένων ἐκ τοῦ σήμερον ἡμετέρου, διὰ βίου ὑψηλοῦ καὶ καρποφόρου, διὰ τῆς συγκροτήσεως συνεδρίων Πανορθοδόξων, ὡς καὶ διὰ κοινοῦ δημοσιογραφικοῦ ὄργάνου.

Εὐχόμεθα ὅπως ἡ ἐργασία αὕτη ἀρξῆται οὐχὶ δι' ἀτελευτήτων συζητήσεων, αἵτινες ἰδιάζουσιν εἰς ἀπαρασχεύους, ἀλλὰ διὰ θετικῆς ἐργασίας, ἥτις νὰ συνταμεύσῃ τὸν γρόνον τῶν θετικῶν προετοιμασιῶν πρὸς τὴν ποθομένην ἐνότητα, ὅσον τάχιον.

Ἐν Μπαλζ [Βεσσαραβίας] Ρουμανίας
μηνὶ Μαίῳ 1929.

† Ὁ Ἐπίσκοπος Χοτὴν
ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ

Σημείωσις.—Τὸ ὡς ἀνω λίαν σοβαρὸν ἔθρονον τοῦ διαπρεποῦς ἱεράρχου τῆς Ὀρθοδόξου Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας οεβ. Ἐπισκόπου Χοτὴν [κ. Βησσαριωνος δημοσιεύεται κατ' ἐπιθυμίαν αὐτοῦ, διαδιδασθεῖσαν διὰ τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ Πατριαρχικοῦ Ἀποκρισταρίου Πανοσιολογ. Ἀρχιμ. κ. Τιμῆθου Εὐαγγελινίδου. Συνιστῶμεν αὐτὸ ἰδιαιτέρως [εἰς πάντας τοὺς Ὀρθοδόξους [θεολόγους, κληρικούς τε καὶ λαϊκούς.

(Ἐκ τῆς «Ὀρθοδοξίας» κηπόλεως

Διαβάσετε καὶ διαδίδετε
Τὸ Δεκαπενθήμερον Περιοδικὸν
«ΝΕΑ ΖΩΗ»

ΤΥΠΟΙ ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΠΙΣΤΕΥΟΝΤΑΣ

Α'. Θεοσ, α'.

« Οὗτοι οἱ ἀναστρώσαντες τὴν οἰκουμένην ἦλθον καὶ ἐδώ » Πραξ. ιζ' 6.

Ἡ πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολὴ μαρτυρεῖ περὶ μιᾶς καταστάσεως κατ' ἐξοχὴν πνευματικῆς καὶ πλήρους δράσεως, ἀξίας οὐχὶ μόνον μελέτης ἀλλὰ καὶ βαθυτέρας ἐξετάσεως ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἐμπνέονται ἀπὸ ἱερὸν ζῆλον νὰ ζήσωσι ζωὴν καρποφόρον πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ἡ Ἐκκλησία τῶν Θεσσαλονικέων εἶχε καταληφθῆ ἀπὸ δραστηριότητα τοιαύτην ὥστε παρήγαγε θαυμαστά ἀποτελέσματα. **« Τὸ εὐαγγέλιόν μας δὲν ἐγένετο ἐν λόγῳ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ »**. Αὕτη ἡ δύναμις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον χρειάζεται πᾶς ἄνθρωπος διὰ νὰ ζῆσῃ ἀξίως τοῦ Θεοῦ.

« Οὐχὶ μόνον ἐν λόγῳ. » Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶνε τὸ ἄφθαρτον σπέρμα τὸ ζῶν καὶ μόνον εἰς τὸν αἰῶνα. (Α' Πατρ. α'. 23) **« Τὸ Πνεῦμα ἐστὶ τὸ ζωοποιοῦν ἢ σὰρξ δὲν ὠφελεῖ οὐδὲν »** Ἰω. στ. 63.

« Οὐχὶ μόνον ἐν λόγῳ », ἐνταῦθα ἐγκρίεται ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ὁ ὀνομαζόμενος χριστιανισμὸς τῆς σήμερον εἶναι νεκρὸς πνευματικῶς. Μία ἐξωτερικὴ μαρτυρία ἀνθρώπων ποικίλων δοξασιῶν χαρακτηριστῆρος καὶ πεποιθήσεων, οἵτινες συμφωνοῦσιν εἰς μίαν πρακτικὴν ἀγνοίαν τῆς ἀληθείας.

Οἱ ἄθεοι φιλόσοφοι ὡς ὁ Πενὰν καὶ ἄλλοι φέρουν ὡς ἐπιχρήρημα ὅτι ἡ παρουσία καὶ ἡ ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δὲν ὑφίσταται πλέον!

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐμπνευσμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ γράφει. **« Οὐχὶ μόνον ἐν λόγῳ ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει »**. Ἐν Θεσσαλονίκη τὸ εὐαγγέλιον εἶχε τοῦτο τὸ χαρακτηριστικὸν ὅτι ἐπέφερεν εἰς τὰς συνηθῆσεις καὶ τὴν ζωὴν τῶν πιστῶν ἀνατροπὴν ὡς πρὸς τὸν τρόπον τοῦ ζῆν, ἀληθῆ ἐπανάστασιν κατὰ πάσης πολιτικῆς ἕξεως, πεποιθήσεως καὶ τρόπον τοῦ ζῆν.

Σήμερον οἱ πολλοὶ μένου ἐδωχαριστημένοι ἐπὶ τὴν συναθροίσει (Ἐκκλησίᾳ) ὑπάρχουν τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν τέρψιν τῶν αἰσθησεῶν, ἢ ἁρμονία, ἢ μελοδία, ἢ μεγαλοπρέπεια, ἢ ρητορικὴ τοῦ λαλοῦντος. Εἶναι τὰ μόνον σχεδὸν πράγματα τὰ ὅποια ἐπιζητοῦν οἱ ἄνθρωποι ἐνῶ εἰς τὸ βάθος ὑπάρχει νεκρότης πνευματικῆς. **« Ομοιάζουν κεκοσμημένον ἔξωτερικῶς μνημεῖον καὶ ἐστολισμένον με ἀνθή καὶ ἐσῶθεν ἐγκλεισὰν νεκρὸν σῶμα! »** κ.ο.κ. νὰ εἶδῃς τὸν ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον ὁ

Ὅλοι μένου ἐδωχαριστημένοι ἀλλ' οὐδεὶς πείθεται

περὶ τῆς ἀμαρτολογότητος του διὰ νὰ ζητήσῃ ἔλεον. Ἡ Ἐκκλησία τῶν Θεσσαλονικέων δὲν εἶχεν ἀναπτυχθῆ ἐν τοιαύτῃ ἀτμοσφαιρᾷ. **« οὐχὶ μόνον ἐν λόγῳ ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ »**.

Ἡ Ἐκκλησία αὕτη δύναται νὰ ὀνομασθῆ **Τριαδικῆ**. Εἶναι πλήρης ἡ ἐπιστολὴ ἀπὸ «τριπλᾶ». Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐδηρσετήθη νὰ μεταχειρισθῆ τὸ τριπλοῦν αὐτὸ σχῆμα διὰ νὰ τονώσῃ τὰς πολυτίμους ἀληθείας τὰς ὁποίας θέτει ἐνώπιόν μας.

Ἐν πρώτοις ἡ τριπλῆ προσωπικότης «Παῦλος, καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος» ὁποῖα τριάς καὶ ὁποῖον κήρυγμα!

Εἰς τὴν Β. Κορ. α'. 16 - 24 ἐκτίθεται **« οὐχὶ ἐλαφρότης, οὐχὶ ἔργον σαρκός, οὐχὶ «ναὶ καὶ ὄχι»**. Ἐκεῖνοι δὲν ἐκήρυττον ἄνθρωπον τοῦ ὁποίου τὰ σχέδια νὰ εἶναι ἐπιδεικτικὰ ἀποτυχίας, ἀλλὰ ὡς δεικνύει ὁ 19 στίχ **« Ὁ ῥῆθὸς τοῦ Θεοῦ Ἰησοῦς Χριστοῦ ὁ κηρυχθεὶς μεταξὺ σας δὲν ἔγενε ναὶ καὶ οὐ ἀλλὰ ναὶ καὶ ἀμήν »** ὁ δὲ στίχ. 20 λέγει: **« διότι πᾶσαι εἰς ἐπαγγελίαι τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐν αὐτῷ τὸ ναὶ καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμήν πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ δι' ἡμῶν »**.

Ἐνταῦθα τὰ πάντα εἶναι θετικά, τίποτε δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἀνθρώπους. Τὰ πάντα ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸν Ἐδλογητὸν Ἰῶν τοῦ Θεοῦ. Ὅποῖον εὐαγγέλιον!

Δεύτερον, σημείωσον τὴν τριπλῆν κλήσιν Α' Θεο. α' 9, 10 **« Ἐπιστρέψατε διὰ νὰ δουλεύητε, καὶ νὰ περιμένητε, = Σωτηρίαν, ἔργον, ἐλπίδα. « Σωτηρίαν δι' Αὐτοῦ »** Ὑπηρέσιαν πρὸς Αὐτὸν καὶ ἐλπίδα νὰ εἶναι μετ' Αὐτοῦ».

Ὁ Παῦλος οὐδέποτε ἦλθεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀπολογηθῆ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης· χαίρει ὅτι θὰ τοὺς ἀναγνωρίσῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Χριστοῦ διότι θὰ εἶναι ὁ στέφανος τῆς καυχήσεώς του ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Χριστοῦ.

Τοῦτο ἦτο ἀληθῶς ἔργον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. **« Ἐκεῖνο [τὸ ὅποσον ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ μένει εἰς τὸν αἰῶνα] »**.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ «προσμένετε» εἶναι ἀξίον σημειώσεως ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καθορίζει ἐνταῦθα τὸ ἀντικείμενον τῆς προσδοκίας οὐχὶ τὸν ἀντίχριστον ἢ τὴν μεγάλην θλίψιν ἀλλὰ τὸν Ἰῶν τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν Οὐρανῶν, τὸν ὁποῖον ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν, τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος ἐλευθερώνει ἡμᾶς ἀπὸ τῆς μελλούσης ἀρχῆς. Πολύτιμοι λόγοι πληροῦντες τὴν ψυχὴν μας ἀρρήτου ἀγαλλιάσεως.

— Ἄς θεωρήσωμεν τώρα τὴν τριπλῆν ὑποκειμενικὴν πεῖραν, πίστις, ἐλπίς ἀγάπη. **« Τὸ ἔργον τῆς πίστεως »**. Ἐκεῖνοι κατεῖχον τὴν πίστην τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Θεοῦ. **Τίτ. α' 1.** ἡτίς εἶναι πίστις ἐργαζομένη. Ὑπάρχει ἄκαρπος πίστις καὶ ὑπάρχουν ἐρ-

γα ἀπιστίας, πλὴν ἐν τούτοις δὲν ὑπάρχει ὁ καρπὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ Βαλαάμ εἶχεν ἔργα ἀπιστίας, καὶ ὁ δεσπότης Ἀγρίππας εἶχε ἀκαρπὸν πίστιν. Ἀμφότεροι ἦσαν σαρκικοί. Μόνον μία πίστις ἐργασμένη ἐν ἡμῖν διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δύναται νὰ φέρῃ καρπὸς. Φιλ. 6. 12.

«Καὶ τὸν κόπον τῆς ἀγάπης». Ὅπως ἡ πίστις εἶναι πίστις τῆς καρδίας, οὕτως εἶναι ἐπίσης καὶ ὁ κόπος. Ὅταν ἡ καρδία κρατῇ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ κυβερνᾷ τὴν καρδίαν. Ἀγάπη κοπιᾷζουσα εἶναι θεία καὶ οὐχὶ σαρκική, ὑποκριτική, καλλιτεχνική, ὡς τὰ ἐξωγραφημένα ἄνθη ἀνευ εὐωδίας. Ἡ ἀγάπη ὡς καρπὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐνσαρκώνει τὴν ἐννοίαν τῆς ἀγαθωσύνης, ἣτις εἶναι ἡ ἀληθὴς χρηστότης τοῦ Θεοῦ. Οὐχὶ κοσμικὴ ἀγάπη, ἀλλὰ θεία ἀγάπη ἐκδηλουμένη εἰς ἔργα ἀγαθωσύνης. Ἀμφότερα π' οὖτοις καὶ ἀγάπη εἶναι ἀτελεῖ χωρὶς τὸ ἐπιστέγασμα τῆς:

«Ἐπιμονῆς, τῆς ἐλπίδος»! Πᾶν πρᾶγμα τὸ ὅποσον εἶναι κατεσκευασμένον διὰ νὰ ἴσταται ἐπὶ κριτῶν θάσσεων δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ δύο, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἐπὶ μιᾷ θάσσει μόνον.

Ἡ γέφυρα τῆς πίστεως στηρίζεται ἐπὶ τριῶν ἐσθίων «**Ἐλπισμός, μεσητεία καὶ παρουσία**». Ἡ ἐπιστροφή τῶν Θεσσαλονικέων εἶχε δοκιμασθῇ διὰ τοῦ ἔργου «**διὰ νὰ δουλεύητε Θεὸν ζῶντα καὶ ἀληθινόν**» καὶ τὸ ἔργον ἀπέδλεπε εἰς τὴν προσδοκίαν «**καὶ νὰ περιμένητε τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν**».

Ἐῖθε ὁ Κύριος νὰ δώσῃ εἰς ἕκαστον τῶν λελυτρωμένων του μίαν ἐνεργὸν πίστιν, ἣτις εἶναι πίστις αἴψουσα καὶ οὐχὶ στάσιμος καὶ ἀδρανής.

Ὁ Παῦλος πεπληρωμένος ἀγίας χαρᾶς ἀποστέλλει τὴν δευτέραν του ἐπιστολὴν λέγων «**Εὐχαριστοῦμεν πάντοτε τὸν Θεὸν διὰ ἅς ἀδελφοὶ καθὼς εἶναι ἄξιον ὁδοῦ ἡ πίστις σας αὐξάνει ἐπὶ μᾶλλον**». Ἐῖθε τὰ τρία ταῦτα χαρακτηριστικὰ νὰ διακρίνωσι τὴν ζωὴν ἐκάστου πιστοῦ. Ἀμήν.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ πρὸς τοὺς κ. κ. δημοδιδασκάλους καὶ συνδρομητὰς ἡμῶν τῶν ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν Πελοποννήσου, Ἡμακλείου καὶ Γόρτυνος ταχυδρομήσεις τῶν φύλλων 52—53 καὶ 54—55 ἀνεβλήθη ἐπιτηδὸς μέχρι τῆς 15 Σεπτεμβρίου, ἵνα λάβωσι ταῦτα ἀσφαλέστερον εἰς τὰς εἰσράς των.

Ἡ ΑΓΙΑ ΖΩΗ ΚΑΙ ΗΜΕΘΟΣ ΤΟΥ ΖΗΝ ΑΥΤΗΝ

ΥΠΟ G. H. MACGREGOR

Αἰτία τῆς ἐν τῷ παρελθόντι ἀποτυχίας.

«Αἰ ἀνομίαι σας ἔβαλον χωρίσματα μεταξὺ ὑμῶν καὶ τοῦ Θεοῦ ὑμῶν» ((**Πα. νθ'. 2**) καὶ «**Ἐξέτισόν με, Κύριε, καὶ δοκίμασόν με, δοκίμασον τοὺς νεφροὺς μου καὶ τὴν καρδίαν μου**».
(**Ἐφ'αλμ. κς', 2.**)

Ἐν τῇ ἐρεύνη τοῦ ἀγικισμοῦ, εἰς ἣν ἀσχολούμεθα πρῶτον καθήκον ἡμῶν εἶναι νὰ ἀνεύρωμεν ἂν εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ ἐκόλυσε ἡμᾶς ἐν τῷ παρελθόντι καὶ ἐμποδίζει ἔτι ἐν τῷ παρόντι ἀπὸ τὴν πρόδον εἰς τὸν ἀγικισμόν. Τὸ ὅτι ἔχομεν παρακωλυθῆ πάντες ἀναγνωρίζομεν, διότι δὲν εἴμεθα ὅποιοι ἔπρεπε νὰ ἦμεθα καὶ οὕτε εἴμεθα ὅποιοι ἠδυνάμεθα νὰ ἦμεθα. Βαρέως θλίβεται ἡ συνείδησις ἡμῶν ἐπὶ τῷ ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε χριστιανικὴ ἡμῶν πείρα ὑπῆρξε πλήρης ἀπογοητεύσεως. Ἀν εἴμεθα τόσο ἀγιοί, ὅσον ἠλπίζομεν ὅτε συνετασσόμεθα μετὰ τοῦ Χριστοῦ, τί λοιπὸν ἠμπόδισε τὴν πρόδον μας; Τοῦτο τώρα πρέπει νὰ εὐρωμεν.

Ἡ πρώτη πρόσκλησις τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἐπιζητοῦντα ἀγιωσύνην εἶναι πρόσκλησις πρὸς αὐτεξέτασιν, τὴν ὅποσαν ἐντέλλεται ὁ Θεὸς νὰ κάμωμεν μετὰ τὴν αὐστηράν ἀκρίβειαν, ὥστε οὐδὲν νὰ ἀφίνηται κεκαλυμμένον ἐν τινὶ γωνίᾳ τῆς καρδίας, ὅπου εὐρίσκονται πράγματα ἀπηγορευμένα. Ἀν πρέπει νὰ συγχωρῶμεν καμμίαν ἀμαρτίαν καλοῦντες αὐτὴν ἀδυναμίαν, μήτε νὰ ἐπιτρέπωμεν ἀλαζονεῖα τις ἐκ παρελθούσης τινὸς πνευματικῆς πείρας νὰ ἐμποδίσῃ τὴν αὐστηρότητα τῆς αὐτεξετάσεως ἡμῶν, καὶ ἔτι πρέπει νὰ ἀφίνωμεν τὸν Θεὸν νὰ ἀποκαλύπτῃ εἰς ἡμᾶς ὅτι κακὸν ὑπάρχει ἐν ἡμῖν καὶ περὶ ἡμᾶς καὶ ἀναγνωρίζοντες νὰ ὁμολογῶμεν μετὰ αἰσχύνην καὶ λύπην τὴν ἀμαρτίαν, ἣν ἀποκαλύπτει ἡμῖν ὁ Θεός· διότι τὸ νὰ λέγωμεν ὅτι δὲν εἴμεθα εἶνε καταστροφή [τοῦ ἀγικισμοῦ] ὅθεν ἡ μόνη ἡμῶν ἐλπίς πρόδου εἰς τὸν ἀγικισμόν κείται εἰς τὸ νὰ εἴμεθα ἀπολύτως εἰλικρινεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν παροῦσαν ἡμῶν κατὰστασιν.

Ἐν τῇ Π. Λιαθῆκῃ κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα, ὅποτε ὁ Θεὸς ἤρχετο πρὸς τὸν λαόν του μετ' εἰδικὴν εὐλογίαν, οἱ Ἰουδαῖοι διετάσσοντο «**Καθαρίσατε τὰς εἰκίας σας ἀπὸ τῆς ζύμης, οὐδὲν ἔχον προζύμιον ἄς εὐρεθῇ ἐν αὐταῖς**» (Ἐξ6δ. 16', 14—16—18 καὶ 20.) Ἡ ἐντολὴ αὕτη ἐτηρεῖτο μετὰ μεγίστου ζήλου· διότι ὁ Ἰουδαῖος ἐγνώριζεν ὅτι ἐν ὁποῖα εἰκία ἀφίνετο προζύμιον, εὐλογία τοῦ Θεοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ δοθῇ

εις τούς ἐν αὐτῇ, τὸ προζύμιον δυσηρέσεται τὸν Θεὸν καὶ ἠμποδίζειν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν μὲ εὐλογίαν· διὰ τοῦτο αἱ Ἰουδαῖοι οὐδὲν δωμάτιον ἄφινον ἀκάθαρτον ἀπὸ προζύμιον· πᾶσα γωνία, πᾶν ῥήγμα, ἔπου ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ ἔμεινε προζύμιον, ἐπιμελῶς ἐξιχνιάζετο καὶ ἐξηρευνᾶτο μὲ ἀνημμένους λαμπάδας καὶ πᾶν τὸ εὐρισκόμενον ἐνζυμον συνήγετο καὶ ἐρρίπτετο ἔξω. Ἀφοῦ δὲ ἐτελείονεν ἡ ἐξερεύνησις τῆς οἰκίας, ὁ Ἰουδαῖος ἔχων νόμον τινὰ καλοῦ μενον κατάραν τῆς ζύμης, ἔλεγεν ὡς ἐάν ἡ ζύμη ἔκειτο ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, «Ἐκαμα πᾶν β,τι ἡδυνάμην πρὸς ἐξαγωγήν παντός προζυμίου ἐκ τῆς οἰκίας, ἐάν δὲ πῦρ τῆς οἰκίας ἐναπομένη ἔτι, καταρῶμαι σὺ τὸ καὶ τὸ ἀποκηρύττω ἐνελεῶ».

Ἄλλ' β,τι ἔκαμεν ὁ Ἰουδαῖος ὀφείλομεν νὰ κάμωμεν καὶ ἡμεῖς. Ἐάν ἐπιποθῶμεν ὁ Κύριος νὰ εὐλογῆσῃ τὴν ζωὴν μας μὲ ἀφθονίαν εὐλογιῶν, πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν τὴν ζωὴν ἡμῶν μὲ ἐπίζηλον φροντίδα ὅπως ἀνακαλύπτωμεν ἐν αὐτῇ πᾶν τὸ ἐνδεχόμενον νὰ προσδάλῃ αὐτὸν καὶ διὰ τῆς χάριτός του νὰ ἀπορρίπτωμεν αὐτό. Καὶ ἀφοῦ κάμωμεν τοῦτο, δὲν πρέπει νὰ κορυφώμεθα ἐπὶ τῇ συνκισθήσει· β,τι δὲν γνωρίζομεν πόσον ἔχομεν προχωρήσει εἰς τὴν ἀμαρτίαν καὶ οὕτω τεταπεινωμένοι καὶ παιδευόμενοι νὰ περιμένωμεν ἵνα μᾶς καθάρσῃ Αὐτός. Τώρα λοιπὸν εἰσερχόμεθα εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον τῆς αὐτεξετάσεως. «Ἄς ἐρευνησώμεν καὶ ἀξεξετάσωμεν τὰς ὁδοὺς ἡμῶν καὶ ἀς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸν Κύριον» (Θρήν. γ', 40).

α) Ἐξετάσις τῆς ἀτομικῆς κρυφίας ζωῆς ἡμῶν.

Ἐκαστος ἐξ ἡμῶν ζῇ ζωὴν, τὴν ὁποίαν μόνος ὁ Θεὸς βλέπει καὶ γνωρίζει. Εἶναι ζωὴ διαλογισμῶν, οἷτινες οὐδέποτε ἔλαβον ἔκφρασιν· εἶναι ζωὴ φιλοδοξιών, αἷτινες οὐδέποτε ἐπραγματοποιήθησαν· εἶναι ζωὴ, ἀποφάσεων, οὐδέποτε ἐκκληρωθεισῶν· εἶναι ζωὴ, περὶ τῆς ἐν ἡμῖν ὑπάρξεως τῆς ὁποίας καὶ αὐτὰ τὰ προσφιλέστατα ἡμῖν πρόσωπα οὐδέποτε ἔχουσιν οὔτε ὄνειρευθῆ· διότι ζῶμεν αὐτὴν μόνον. Φεῦ! ὀπὸς ἀμαρτία ἀνακαλύπτεται ὑπάρχουσα ἐν αὐτῇ! Διὰ τοῦτο ἦταν τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ δεισδύση εἰς τούς μυστικούς καὶ σκοτεινοὺς θαλάμους τῶν καρδιῶν μας, οὐδὲν θαυμαστὸν ὅτι ταραττόμεθα ὡς ἐάν ἐπληττόμεθα ὑπὸ τινος, διότι ἀποκαλύπτεται ἐν ἡμῖν.

1) Κακοὺς διαλογισμοὺς περὶ τοῦ Θεοῦ· γογγυσμοὺς περὶ τῆς πρὸς ἡμᾶς συμπεριφορᾶς του· παράπονα κατὰ τῆς θέσεως ἐν ἧ μᾶς ἔθηκε· σκέψεις ἐνίοτε τόσον σκοτίους, ὥστε, ἐάν ἐξεφωνοῦντο, τὴν κατάλληλον ἔκφρασιν τῶν θὰ εὑρισκον μόνον εἰς λέξεις βλασφημίας· διαλογισμοὺς, οἷτινες πρὸς οὐδένα ἄλλον ἐλαλήθησαν, ἀλλὰ μόνον ἐντὸς τῆς ψυχῆς σιωπηλῶς ἐψιθυρίσθησαν. Ἐνὶ λόγῳ ὑπὸ τοῦ φωτός

τούτου ἀποκαλύπτονται φαῦλοι διαλογισμοὶ περὶ ἀνθρώπων, ὀργίλοι, φθονεροὶ, μνησικακοὶ καὶ κακόβουλοι (διαλογισμοὶ), ἡ πλήρης ἔκφρασις τῶν ὁποίων διὰ λέξεων μὲν θὰ ἀπετέλει κατάραν, δι' ἔργων δὲ θὰ ἐσήμαινε φόνον. Ὅτι δὲ αἱ σκ ψεῖς αὗται καὶ τὰ αἰσθήματα δὲν ἐξωτερικεύονται οὕτως, ὀφείλεται μόνον εἰς τὴν ἐν ἡμῖν χάριν τοῦ Θεοῦ.

2) Τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ εἰσδόν ἀποκαλύπτει τὰς ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν βυσοδομοῦσας φαντασίας καὶ ἐπιθυμίας, τὰς ὁποίας, κίπερ οὔσας βδελυρὰς καὶ ἀνοσοὺς, ἐνίοτε, φεῦ! σφοδρῶς ἠγαπήσαμεν καὶ ἐνθέρμως περιεθάψωμεν φαντασίας, αἷτινες μετὰ ἐκπληκτικῆς ἐνεργητικότητος ἀναφαίνονται εἰς τὰς ὀνειροπολήσεις ἡμῶν. Αἱ φαντασίαι οὗται ταχέως συνεπάγονται σφοδρὰς καὶ παραφόρους ἐπιθυμίας, αἷτινες θὰ εὑρισκον τὴν ἐκδήλωσιν αὐτῶν εἰς πράξεις αἰσχροῦς καὶ ἀκαθάρτους, ἐάν ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Θεοῦ Πνεύματος δὲν ἀνεχαίτιζεν αὐτὰς. Αὗται εἶναι δύο εἰδῶν, ἐν οἷς ἡ ζύμη τῆς ἀμαρτίας ἐκφαίνεται εἰς τοὺς μυστικούς θαλάμους τῆς ἐσωτερικῆς ἡμῶν ζωῆς. Ἄλλ' ὁ Κύριος περιγράφων τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν μᾶς ὀμιλεῖ καὶ περὶ ἄλλων μορφῶν τοῦ κακοῦ, τὴν ὁρίαν περιγραφὴν ἀναγινώσκωμεν ἀμέσως προσευχόμενοι ἵνα συντριβῶμεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀφαρεθῆ ὅλη ἡ ὑπερηφανία καὶ ἡ ἐλεεινὴ αὐταπάτη ἡμῶν.

«Ἀπειθὴ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων ἐξέρχονται οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ, μοιχεῖαι, πορνείαι, φόνοι, κλοπαί, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, βλέμμα πονηρὸν, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη» (Μάρκ. ιζ', 21—22). Ὅποιαν φοβεράν ἀνακάλυψιν κάμνει ἡ τοῦ Θεοῦ ἀγιότης, ὅταν λάμπῃ ἐν ἡμῖν! Ἰπάρχει προζύμιον, ὑπάρχει ἀμαρτία ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ἡμῶν ζωῇ, τὰ ὁποία μᾶς ἔχουσιν ἐμποδίσαι ἀπὸ τῆν πρόόδου μας εἰς τὸν ἁγιασμόν.

β) Ἐξετάσις ἡμῶν αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν ἔξιν τοῦ ἀναγινώσκειν βιβλία.

Ἡ ἀνάγνωσις κατατρίβει μέγα μέρος τοῦ χρόνου ἡμῶν καὶ ἐξασκεῖ μεγάλην ἐπιτροπὴν ἐπὶ τοῦ βίου ἡμῶν, διότι τὰ ἀνγνωσκόμενα κατὰ τὸ εἶδος τῶν μᾶς ἐπηρεάζουσι καὶ πολλάκις ἐπιβλαβῶς. Τούτου ἕνεκεν εἰς τὰ ἀναγνωσκόμενα βιβλία δυνάμεθα νὰ ἀνακαλύψωμεν τὸ μυστήριον τῆς βλάβης. Πιθανὸν ἔχετε παρατηρήσει παρακμὴν τινὰ εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν σας, αισθανόμενοι ὀλιγωτέραν ἐν Χριστῷ χαρὰν παρ' ὅσην συνήθως· εἴχετε, ὀλιγώτερον ζῆλον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Αὐτοῦ, ὀλιγώτερον ἐλευθερίαν καὶ δύναμιν εἰς τὴν προσευχὴν. Τοῦ φαινομένου τούτου ἡ ἐξήγησις δύναται νὰ εἶναι ἡ ἀκόλουθος. Ἡσχολήθησι εἰς ἀνάγνωσιν σκεπτικῶν βιβλίων, ἐν οἷς προσάπτεται δυσφημία πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὸν λόγον

τοῦ Θεοῦ, μέχρις οὗ ἠγέρθη δυοπιστία ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ σὲ ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τοῦ ζῶντος Θεοῦ· ἡ ἠσχολήθη ἀναγινώσκων διάφορα ἐν γένει φιλολογικὰ ἔργα καλὰ καὶ κακά, ἐπωφελῆ καὶ βλαβερά, ἕως οὗ πάντα ταῦτα ἐξηφάνισαν τὴν ἐπι τῆς ζωῆς σου ἐπιρροὴν καὶ τῆς Γραφῆς καὶ τῶν ἄλλων τῆς λατρείας βιβλίων. Οὐδὲν λοιπὸν ἄπορον εἶναι, ἐὰν ἐν τῷ βίῳ σο παρατηρῆς μαρασμὸν καὶ ἤτταν. Διότι διὰ τῶν ἀνωτέρω βιβλίων ἐδηλητηρίαζες τὴν διάνοιάν σου, παραμελῶν συγχρόνως τὸ θεῖον ἀντίδοτον, ἔτρεφες σεαυτὸν διὰ ξυλοκεράτων καὶ ἄφινες τὴν ψυχὴν σου λιμοκτονοῦσαν ἀρνούμενος νὰ τὴν τρέφης μὲ οὐράνιον μάννα. Ὅθεν σήμερον ἀκούοντες τὸν Κύριον λέγοντα πρὸς ὑμᾶς «συλλογίσθητε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν» (*Αγγαίου α', 5 καὶ 7), ἃς εἰσάγωμεν αὐτὸν εἰς τὰς βιβλιοθήκας ἡμῶν καὶ ἃς παρακαλέσωμεν αὐτὸν νὰ ἀπορρίψῃ ἀπ' αὐτῶν πᾶν ὅτι, δυσαρεστεῖ Αὐτόν.

γ') Ἐξέτασις ἡμῶν αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν ἔξιν τοῦ τρώγειν, πίνειν καὶ ἐνδύεσθαι.

Ἴσως εἰς τινὰς θέλει φανῆ παραδάξον τὸ ὀμιλεῖν περὶ τούτων ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἁγιασμὸν καὶ πολλοὶ δύνανται νὰ ἀγανακτήσωσι καὶ ἐπὶ τῇ μείᾳ αὐτῶν, καὶ ὅμως ἡ πρὸς ταῦτα αὐτεξέτασις ἡμῶν αὐτῶν πρέπει νὰ γαίῃ μετὰ τῆς δεούσης ἀσθηρότητος καὶ ἀμεροληψίας.

Ὁ Κύριος ἡμῶν πρὸ πολλοῦ μᾶς ἀνήγγειλεν ὅτι τὰ ζητήματα, τί θέλομεν φάγει, ἢ τί θέλομεν πίει ἢ ἐνδυθῆ, ἢ δύναντο νὰ κατέχωσι σπουδαίαν θέσιν ἐν ταῖς καρδίαις τοῦ λαοῦ Αὐτοῦ, καὶ πράγματι κατέχουσιν τοιαύτην, ἡ ἀκράτεια ὡς πρὸς ταῦτα ἀποτελεῖ σήμερον τὸ μέγιστον κώλυμα εἰς τὸν ἁγιασμὸν. Πόσον πρέπει νὰ λυπῆ τὸν Κύριον βλέποντα ὅτι αἱ τράπεζαι τῶν ὀπαδῶν του εἶναι πεπληρωμέναι (ἢ πληροῦνται) μὲ ἀχρηστον πολυτέλειαν, ἐν ᾧ χιλιάδες πτωχῶν, τοὺς ὁποίους ἀφῆκεν ὡς κληροδότημα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν του, ἀπόλλυνται ἐνεκα στερήσεως τῶν πρὸς συντήρησιν τῆς ζωῆς τῶν ἀναγκαίων τροφῶν ἢ ἐνδυμάτων; Πόσον πρέπει νὰ πικραίνεται ἡ καρδία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, ὅταν βλέπῃ Χριστιανοὺς ἐντροφῶντας εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τοιούτων πραγμάτων τὰ ὁποῖα προξενοῦσι τὴν ἀπώλειαν ψυχῆς τε καὶ σώματος χιλιάδων ἀνθρώπων καὶ κατ' εὐθείαν παράγουσι τὰ 9)10 τῶν ἐγκλημάτων, τῶν κακῶν καὶ τῆς ἀθλιότητος τῆς γῆς ἡμῶν; Τί δύναται νὰ σκεφθῆ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὅταν βλέπῃ τοὺς καλοῦντας ἑαυτοὺς ὀπαδοὺς του δεδουλωμένους εἰς τὴν ὑπερφανίαν καὶ ματαιότητα περὶ τὸ τρώγειν, πίνειν καὶ ἐνδύεσθαι καὶ συμμορφούμενους πρὸς τὸν περὶ αὐτοὺς ἄπιστον κόσμον, ἀντὶ νὰ ἀκούωσιν αὐτὸν λέγοντα «Ἀρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ· διότι πρὸς εἶμαι καὶ ταπεινὸς τὴν καρδίαν» (Ματθ. ια' 29); Ἄς ἐξετάσωμεν ἡμᾶς οὐτοὺς ὡς πρὸς ταῦτα, τὰ ἄλλως ἀπλᾶ μὲν, ἀλλὰ πρακτικώτατα ζητήματα καὶ συλλογισθέντες τὰς ὁδοὺς ἡμῶν ἃς ἐπιστρέφωμεν εἰς τὸν Κύριον.

δ') Ἐξέτασις τῆς κατ' οἶκον ζωῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰς οἰκογενεῖας ἡμῶν.

Ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι κατ' ἐξοχὴν θρησκεία τῆς οἰκογενείας καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ οἰκογενειακῷ βίῳ καὶ ἡμεῖς καὶ πάντες οἱ θέλοντες δυνάμεθα ν' ἀνεύρωμεν τὸ μυστήριον τῆς ἐν τῷ παρελθόντι ἀποτυχίας ὡς πρὸς τὸν ἁγιασμὸν μας. Ἦνέχθημεν ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ ἀμωρίας, διὰ τὰς ὁποίας θὰ ἠσχυνόμεθα ἔξω ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, καὶ οὕτως ἐν τῷ οἰκογενειακῷ ἡμῶν βίῳ εὐρίσκεται τὸ προξυμιον τῆς ἀμαρτίας τὸ ὁποῖον ἠμπόδισε τὸν Κύριον ἀπὸ τοῦ νὰ μᾶς εὐλογήσῃ. Πιθανὸν τὸ φρικτῶς διαταράττον τὴν οἰκογενειακὴν μας εἰρήνην νὰ παρουσιάσῃται ὑπὸ μορφῆν ὁργῆς καὶ εἶναι ἀξιοσημείωτον πόσας ζημίαις μᾶς ἔχει προξενήσει καὶ εἰς πόσῃν κακοδαιμονίᾳ μᾶς ἔχει ἐμβάλει ἡ μορφή αὐτῆ τῆς ἀμαρτίας, ἧς ἔνεκεν ἔριδες μεταξὺ τῶν συζύγων ἐγεῖρον. αἱ λόγοι ὀργίλοι ἢ ἐρεθιστικοί, ἄνω καὶ κάτω ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκφωνοῦνται, κατηγορίαι καὶ ἀντεγκλήσεις γίνονται ὑπ' ἐκείνων, οἵτινες ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὑπεσχέθησαν νὰ ἀγαπῶσιν ἀλλήλους, φιλονικίαι μεταξὺ κυρίων καὶ ὑπηρετῶν, δυστροπία, χλευασμοὶ καὶ ἐπιπλήξεις διενεργοῦνται, ἐντείνουσαι ἀπ' ἐνὸς μὲν τὸν ἐρεθισμὸν καὶ τὴν πικρίαν, ἀπ' ἑτέρου δὲ ὑπετρέφουσαι τὴν ἐπίμονον ἰσχυρογνωμοσύνην, καὶ ἀδελφοὶ μετὰ ἀδελφῶν πικρῶς ἐρίζουσι, καταπικραίνοντες τὴν τῶν οἰκείων ζωὴν καὶ καταστρέφοντες τὴν οἰκογενειακὴν εἰρήνην.

Πιθανὸν ἢ τὴν οἰκογενειακὴν εἰρήνην καταστρέφουσα ἀμαρτία νὰ ἐμφανίσῃται ὑπὸ μορφήν φιλαυτίας καὶ ἀπερισκεψίτης, διὰ τῶν ὁποίων προξενοῦνται θλίψεις ἀρκεταί, πρὸς τὰς ὁποίας ὁ πρᾶξας οὐδεμίαν εἶχε προθέσιν· οἶον, σύζυγος, ἐπιστρέφων οἶκαδε ἐκ τῆς ἐργασίας του, δ' ἂ τῶν μεμψιμοιριῶν καὶ γογγυσμῶν του, ἢ ἐπειδὴ τὸ φαγητὸν δὲν εἶναι ἕτοιμον, ἢ διότι ἡ οἰκία δὲν εἶναι ἠδύτροπισμένη, δύναται νὰ λυπήσῃ ὑπερμέτρως σύζυγον ἀγαπητὴν καὶ εἰς αὐτὸν ἀφωσιωμένην, ἢ τις ἐνεκεν τῆς ἀδιαθεσίας τῶν τέκνων τῆς δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ φροντίσῃ δεόντως περὶ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ, ἢ ἀδελφὸς φίλαυτος καὶ ἀπερίσκεπτος, διαρρηγνύων τὴν οἰκίαν ἐκ τῶν φωνῶν του, ἐνδέχεται διὰ τῆς θορυβώδους εὐθυμίας του νὰ ἀνησυχῇ τὴν ἀσθενοῦσαν ἀδελφὴν του προξενῶν αὐτῇ νευραλγίαν καὶ σοβαρῶς ἐπηρεάζων τὴν θεραπείαν καὶ ἀνάρρωσίν τῆς. Ταῦτα ἴσως φαίνονται μικρὰ πράγματα, ἀλλ' ὅμως οὐδὲν δύναται πράγματι νὰ θεωρηθῆ μικρόν, τὸ ὁποῖον προσβάλλει ἢ δυσαρεστεῖ τὸν Θεόν. Ἴσως θεωροῦμεν αὐτὰ μικρὰ πράγματα. Καὶ ἡμῶς γινόμεθα ἔνοχοι δι' αὐτῶν, ὄντες ὀργίλοι, ἀπερίσκεπτοι καὶ φίλαυτοι ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ ἡμῶν. Δὲν εἶναι λοιπὸν διόλου παράδοξον, ἐὰν ἡ χριστιανικὴ μας συμπεριφορὰ δὲν ἐστάθῃ ἱκανοποιητικὴ· ὅθεν, ἀπ' οὗ ταῦτα εἶναι κακά, πρέπει νὰ ζητῶμεν χάριν πρὸς δόξοθωσιν αὐτῶν· διότι, ὅσον καὶ ἂν φαίνωνται ἀσημάντα, εἶναι ὅμως ζωτικῶς σπουδαία. Καίπερ μικρὰ πράγματα, εἶναι ὅμως «ἀποθαιμένα μυταὶ ἐν τῷ μύρῳ καταστρέφουσαι τὴν εὐωδίαν αὐτοῦ» (*Ἐκκλησ. ι', 1), εἶναι ὡς τεμάχια ζύμης ἐν τῇ οἰκίᾳ, τὰ ὁποῖα μολύνοντα αὐτὴν ἀπομακρύνουσι ἀπ' αὐτῆς τὸν εὐλογοῦντα Σωτῆρα.

ΑΝΕΥ ΤΙΤΛΟΥ

«ΘΗΙΚΟ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΠΙΚΑΙΡΑ»

« Η ΕΚ ΤΩΝ ΘΛΙΨΕΩΝ ΠΡΟΣΓΙΝΟΜΕΝΗ ΗΜΙΝ ΩΦΕΛΕΙΑ »

Μία παράδοσις Περσική λέγει τὰ ἑξῆς:
 "Ὅτε ἡ γῆ ἐδημιουργήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἦτο ἀπερ-
 ραντος καὶ γυμνῆ πεδιάς, χωρὶς δένδρα ἢ ἄλλην τινα
 φυσικὴν ζωὴν.

"Ὅσπερ τότε ὁ Θεὸς ἔνθ ἄγγελον ὁ ὁποῖος ἐ-
 σκόρπισε εἰς ἑλὴν τὴν ἐπιφανείαν τῆς πεδιάδος ταύ-
 τῆς παντσεϊδεῖς σπόρους.

"Ὁ Στανῆς ἀντιληφθεὶς τοὺς σπόρους σκορπι-
 σμένους καὶ θέλων νὰ κατοστρέψῃ τὸ ἔργον τοῦ Θε-
 οῦ, τοὺς ἔθαψε ἐντὸς τοῦ ἐδάφους καὶ ἀκολούθως ἐ-
 πεκαλέσθη τὴν δούθειαν τοῦ ἡλίου καὶ τῆς βροχῆς
 διὰ νὰ συντελέσωσιν τὴν καταστροφὴν.

"Ἄλλ' ἐνθ μὲ φθόνον καὶ κακίαν περηκολούθει
 τὴν συντελουμένην ὑπὸ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως
 καταστροφὴν καὶ ἐχάριτο διὰ τὸ ἠράμιδόν του, οἱ
 σπόροι θαμμένοι ἐντὸς τοῦ ἐδάφους ἀνεξωγογονοῦντο
 καὶ ταχέως ἐβλάστησαν, καλύψαντες ἑλὴν τὴν γῆν μὲ
 ὄρατα ἄνθη καὶ παντοειδῆ φυτὰ καὶ ἠκούσθη τότε
 φωνὴ ἐξ Οὐρανοῦ λέγουσα, « Ἄφρον, ἐκεῖνο τὸ ὅποι-
 ον σὺ σπείρεις, δὲν ζωογονεῖται ἀνδὲν ἀποθάνῃ ».
 Ἀνάγνωθι Κορινθίους Α' 15'.

Εἰς ἓνα ἐξοχικόν Πανδοχεῖον, μίαν σκοτεινὴν
 νόκτα, ὁ πανδοχεὺς εἶχε ἐκνευρισθῆ ἀπὸ τὰ συνεχῆ
 γαυγίσματα τοῦ σκύλου του, ὁ ὁποῖος ἐγαύγιζε εἰς
 τὴν ὄπισθεν τῆς οἰκίας του αὐλήν. Μὴ δυνάμενος νὰ
 κοιμηθῆ ἠγέρθη τῆς κλίνης του, ἤνοιξε τὸ παράθυ-
 ρον καὶ μὲ δυνατὰς φωνὰς, χειρονομίας καὶ ἀπειλάς,
 τὸν διέταξε νὰ σιωπήσῃ. "Ἄλλ' ὁ σκύλος ἐγαύγιζε ἀ-
 κώμη δυνατώτερα.

Τότε ὁ χωρικός ἐρεθισθεὶς ἤρπασε τὸ ὄπλον του,
 ἐπυροδόλησε τὸν σκύλον καὶ τὸν ἐφόνευσε. Τώρα ἐ-
 σκέφηθῃ ὁ χωρικός κατακλινόμενος ἐκ νέου θὰ ἤμπο-
 ρῶ νὰ κοιμηθῶ ἡσυχά. "Ὅπερ καὶ ἐγείνει, μόνον ὅτι
 ἡ ἡσυχία τοῦ ἐκόστισε τὴν ζωὴν, διότι κλέπται εἰ-
 χον εἰσελθεῖ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ διὰ νὰ κλέψουν εὐ-
 κολώτερον τὸν ἐφόνευσαν.

Πόσοι ἄνθρωποι δυστυχῶς ἐνεργοῦν κατὰ τὴν αὐ-
 τὸν τρόπον ἀπέναντι τῆς συνειδήσεώς των, τοῦ ἐλέγ-
 χου αὐτοῦ τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔχει θέσει ἐντὸς τοῦ ἀν-
 θρώπου πρὸς φύλαξίν του!

Οὐδεὶς ἄνθρωπος δύναται νὰ ἀναπτύξῃ ρωμαλέον
 καὶ ἀκμαῖον σῶμα καὶ διατηρήσῃ αὐτὸ ὑγιές, ἐὰν
 δὲν λαμβάνῃ τακτικὴν καὶ θρεπτικὴν τροφήν, καὶ
 ἐὰν ἡ τροφή αὕτη δὲν ἀφομοιωθῆ καταλλήλως. Εἴ-
 νε ἐξίσου δέδαιον ὅτι κανεὶς Χριστιανὸς δὲν δύναται
 ν' αὐξηθῆ εἰς πνευματικὴν ζωὴν, ἐὰν δὲν μελετᾷ τακτι-
 κῶς τὴν Ἁγ. Γραφήν καὶ δὲν ἐφαρμόζῃ τὰ ἐν αὐτῇ
 γραφόμενα εἰς τὴν ζωὴν του.

"Ὁ δῖος ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς εἶνε προσπάθεια, ἀγὼν,
 δοκιμασία. Ἐτέθημεν ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης ὄχι θπῶς
 διὰ παντὸς μένωμεν ἐπ' αὐτῆς ἀλλ' ἔνα ἀγωνισθῶ-
 μεν ἀγῶνα ἐνδοξον καὶ περιφανῆ, τὸν ἀγῶνα τὸν νὰ
 μορφωθῶμεν κατὰ τὸ θέλημα τοῦ παντέχνου καὶ παν-
 τάρχου ἐν Ἰριάδι Ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, γινόμενοι
 εὐσεβεῖς, σώφρονες, δίκαιοι καὶ ἀγαθοί, λαμπρυνθῶ-
 μεν ὡς ὁ χρυσὸς ὁ ἐν πυρὶ δοκιμαζόμενος, κατεργα-
 ζόμενοι διὰ τῶν πολυπλόκων, πολυτρόπων καὶ ποικί-
 λων τοῦ θείου πειρασμῶν σφυρηλατούμενοι ἐπὶ τοῦ ἀκ-
 μονος ὡς ὁ σίδηρος ὑπὸ τοῦ χαλκῆως, ἐπὶ τοῦ ἀκμο-
 νος εἰς κατεργασίαν τῶν ὀδυνῶν, τῶν παθημάτων,
 τῶν θλίψεων τῶν κατεργαζομένων τὴν ἐλπίδα καὶ
 τὴν ὑπομονήν, καὶ ζήσωμεν αἰωνίως ἐν τῇ θεῷ ζωῇ
 εὐφροσύνης. "Ὅθεν μακάριος ὁ ὑπομένων θλίψεις καὶ
 πειρασμοὺς, καὶ μὴ ἀδημιονῶν, μὴ ἀποθαρρυνόμενος
 μηδὲ ἀπογοητευόμενος.

Αἱ θλίψεις καὶ οἱ πειρασμοὶ εἰσὶν ἀναγκαῖοι διὰ
 τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἀναπόφευκτοι
 καὶ ἀναπόδραστοι, καὶ ἀδύνατον νὰποφύγωμεν αὐτούς.
 Ἀπαιτεῖται ὁμοῦ αἵθησις, γυμνασία, καὶ τέχνη, ἔνα
 μετριάζωμεν τὴν τούτων ἐφ' ἡμᾶς οὐξύτητα καὶ καθι-
 στῶμεν ἡμῖν τούτους ἐπωφελεῖς. Τὴν μάθησιν δὲ καὶ
 τὴν τέχνην κατὰ τῶν θλίψεων καὶ τῶν δορυτλήτων
 πειρασμῶν ἀποκτῶμεν ἐὰν δικνεκῶς μελετῶμεν καὶ
 προσέχωμεν εἰς τὸν θῖον τοῦ θεανθρώπου Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ, ἐὰν ἀνυψώμεθα εἰς τὴν νόησιν τοῦ ἀνθρωπίνου
 ἐν τῷ Χριστῷ προρισμοῦ, ἐὰν ἀποδλέπωμεν εἰς τὸ
 διὰ τοῦ Χριστοῦ μακάριον τέλος διὰ τὸ ὅποιον ἐπλά-
 σθημεν καὶ ζῶμεν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐὰν ἐλπίζωμεν εἰς τὴν
 μέλλουσαν ἡμῶν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποκατάστα-
 σιν εἰς τὴν αἰωνίαν δόξαν καὶ τὴν ἀθανάσιαν τοῦ ἐπὶ
 γῆς δῖου ἀνθρώπου ἦτοι εὐσεβῶς, σωφρόνως, δι-
 καίως, ἐναρέτως ἐν πίστει, ἐν ἐλπίδι, ἐν ἀγάπῃ. Πειρα-
 τήριον ὁ δῖος ἡμῶν, λέγει ὁ ἐρχστῆς τῆς σοφίας Βα-
 σιλεὺς Σολομῶν, ὁ δὲ θεὸς Χρυσόστομος, « ἀνθρωποεργ-
 γικὸν ἐργαστήριον » ἡ ρέουσα πρόσκαιρος ζωὴ ἡμῶν·
 τὰ δὲ παθήματα τοῦ παρόντος ἐπικλήρου θείου μηδὲ
 συγκρίνονται πρὸς τὴν μέλλουσαν τοῦ θεοπλάστου
 λογικοῦ ἀνθρώπου, τοῦ κατὰ Χριστὸν βῆσαντος καὶ
 πολιτευσαιμένου ἐπὶ τῆς γῆς δόξαν, ἦτο εὐσεβῶς,
 σωφρόνως, δικαίως, ἐναρέτως, μετὰ πίστεως ἐλπίδος,

ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος μελετῶν
 τοὺς νόμους τῆς φύσεως ἀνάγει τὰ ἀποτελέσματα
 πρὸς τὴν πρώτην αὐτῶν αἰτίαν, τούτεστιν τὴν θέλη-
 σιν τοῦ Δημιουργοῦ.

Χανία Ἰούλιος 1929

Γεώρ. Σ. Ναξιάκις

Ἡ Ἐπιστήμη ἀποτελεῖ σκέψιν τοῦ Θεοῦ ἀνακα-

καὶ ἀγάπης· διότι τὰ μὲν παθήματα πρόσκαιρον ἔχουσι τὴν ἐπιρροὴν καὶ τὴν θλίψιν, ἡ δὲ δόξα τοῦ ἀγωνισθέντος καὶ νικήσαντος ἐν τοῖς παθήμασι καὶ τοῖς πειρασμοῖς εἶνε αἰώνια καὶ διαρκῆ καὶ πλήρης χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ἀπλότητος, ἀλήκειου καὶ ἀτέρμονος.

Οἱ Ἅγιοι πάντες διὰ τῶν παθημάτων καὶ τῶν πειρασμῶν ἐτελειώθησαν, καὶ δι' ἑδωνῶν καὶ θλίψεων εἰσηλθόντες εἰς τὴν αἰώνιον καὶ ἀγήρω δόξαν καὶ μακαριότητα, ἄχρι θανάτου, ὑπέμειναν τὰς κακώσεις τοῦ δνειδισμού, τὰς τλαιπωρίας, τὰς καταδρομὰς ἄχρι θανάτου. Ἄλλ' ἐξήλθον τοῦ θνῶτος εὐγενεὶς καὶ ἡρώϊκος ἀγῶνας νικηταί. διότι δὲν κατὰσχυσεν αὐτῶν ἢ εὐπερίστατος ἀμικρία, δὲν ὑπέκυψαν εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Πονηροῦ (—θεάτου, καθὸ πνεύματος—) Διαβόλου, δὲν ἐδουλώθησαν τῇ ἀμαρτίᾳ, ἀλλὰ στερρῶς τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ἀντεχόμενοι, κατεφρόνησαν καὶ τῶν θελημάτων καὶ φοβήτων τοῦ πκρόντος βίου, καὶ δοκιμασθέντες ἐξήλθον ἄμωμοι καὶ νικηταί ἀπὸ τοῦ ἐνδόξου ἀγῶνος. Ἐδοκιμάσθησαν ὡς χρυσὸς ἐν χωνευτηρίῳ καὶ τῆς καμένου τῶν πειρασμῶν καὶ τῶν θλίψεων ἐξήλθον λάμποντες ὡς ὁ καθαρὸς καὶ ὁ μᾶλλον ἀπεφθός χρυσός. Ἐπέμειναν πάντες τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰς θλίψεις, ἐπεδείξαντο ἀνδρείαν καὶ γενναϊότητα ἀπκράμιλλον καὶ πανθαύμαστον, ἀνδρείαν, ἣν μόνῃ ἡ χριστιανικὴ πίστις καὶ πεποιθήσις καὶ ἀρετὴ ἐμβάλλει εἰς τὴν ἀθάνατον πνευματικὴν ψυχὴν, ἀνδρείαν τῷ κόσμῳ πρωτοφανῆ καὶ ἀγνωστον εὐχὶ πρὸς πολεμίους ἀνθρώπους, ἀλλὰ πρὸς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας ψευθεῖς, πρὸς ἰδέας καὶ φρονήματα πεπλανημένα καὶ ψευδῆ, πρὸς τὴν κακίαν τοῦ μισανθρωποτάτου καὶ καταρωτάτου ἀντιχρίστου Διαβόλου, πρὸς τὰς θλίψεις καὶ τὰ παθήματα, πρὸς τὴν ματαιότητα τοῦ πκρόντος ἀνεμωλίου καὶ ἀνεμοφθόρου βίου, χάριν τῶν αἰωνίων καὶ ἐπουρανίων. Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς οἱ ἐπιζῶντες, φίλοι καὶ εὐσεβεῖς ἀναγνώσται, τῆς λῖαν μοι ἀγαπητῆς καὶ ἔθνωφελιστάτης «**Νέας, Ζωῆς**» τοῖς ἴχνεσιν ἐκείνων ἀκολουθοῦντες, καὶ τὴν πίστιν αὐτῶν τὴν ζέουσαν, τὴν ὀρθὴν καὶ λογικὴν μιμούμενοι ὀφείλομεν νὰ ὑπομείνωμεν, καὶ ἐγκρατῶμεν εἰς τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰς διουτικὰς πολυειδεῖς θλίψεις, νὰ μὴ ἀποθαρρυνώμεθα δὲ, μηδὲ ἀπογοητευώμεθα, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ἐνισχυώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, ἐν τοῖς πειρασμοῖς καὶ τοῖς κπηθήμασι τοῦ βίου, γενώσκοντες ὅτι δοκιμαζόμεθα διὰ τῶν θλίψεων καὶ τελειούμεθα ἐν αὐταῖς ἡθικῶς, καθὼς ἐτελειώθη διὰ κπημάτων καὶ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν καὶ λυτρωτὴς καὶ Ἐλευθερωτὴς καὶ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός.

Σέρβια 25—7—29.

Δωρ ΕΒΝ Α. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
(Ἰκτρός)

ΜΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΟΥ 19 ΑΙΩΝΟΣ

Η ΚΑΛΥΒΗ ΤΟΥ ΘΩΜΑ

ὑπὸ Ἐρριέτας Στόβινς

Ὁ Γεώργιος μὲ μελκνὰ χρώματα ἀφηγεῖται εἰς τὴν θελκτικὴν Ἑλίξαν τοῦ τὴν μιστρικὴν ζωὴν τοῦ πλησίον τοῦ κυρίου του.

Ὁ Γεώργιος ἤχθη λοιπὸν εἰς τὸ ὑποστατικὸν τοῦ κυρίου του ἐνθα ὑπεβλήθη εἰς τὰ εὐτελέστατα τῶν ἔργων. Καὶ ἀπέτρε μὲν ποντὸς λόγου δυσμενοῦ, ἀλλ' ὁ ἐξαστράπτων ὀφθαλμὸς καὶ τὸ σκοτεινὸν καὶ τεταραγμένον μέτωπον δὲν εἶναι καὶ ταῦτα εἶδος λόγου, λόγου τὸν ὅποιον εὐδαίς τύραννος ἰσχύει νὰ κατασιγάσῃ· ἀπόδειξις προφανῆς, ὅτι τὸν ἀνθρώπον οὐδαὶς δύναται νὰ τὸν μεταβάλλῃ εἰς πρᾶγμα.

Κατὰ τὴν εὐδαίμονα ἐποχὴν τῆς ἐν τῇ τεχνουργεῖᾳ ἐργασίας του εἶδεν ὁ Γεώργιος τὴν Ἑλίξαν καὶ ἐνυμφέθη αὐτὴν. Τότε ἀπολαῶν τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ εὐνοίας τοῦ προϊσταμένου του ἠδύνατο νὰ ἐξέρχεται ἀκηλύτως καὶ κατ' ἀρέσκειαν. Ὁ δὲ γάμος οὗτος ἔτυχε τῆς ὑψηλῆς ἐπιδοκιμασίας τῆς κυρίας Σελβῆς, ἥτις ὡς εἶλαι αἱ γυναῖκες ἡγάπα πολὺ ν' ἀναμιγνύεται εἰς ὑποθέσεις συνοικεσίων. Ἦτο πλήρης χαρᾶς ὅτι ἐνήμφευε τὴν ὀραίαν εὐνοουμένην μὲ ἀνδρα ὁμοίας τάξεως, ἀρμόζοντα δὲ κατὰ πάντα λόγον εἰς αὐτὴν.

Οἱ γάμοι λοιπὸν ἐτελέσθησαν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς Κυρίας Σελβῆς, ἥτις ἐξήτησε νὰ στολίσῃ ἡ ἰδία μὲ ἀνθη πορτοκαλέας τὴν καλὴν κόμην τῆς νύμφης καὶ προσκρτήσῃ τὸν νυμφικὸν πέπλον. Ποτὲ ὁ πέπλος οὗτος δὲν ἐσκέπασε καφαλὴν θελκτικωτέραν. Δὲν ἔλειπε δὲ τίποτε ἀπὸ τὴν ἐορτὴν, οὔτε τὰ λευκὰ χειρόκτια, οὔτε τὰ πλακοῦντια, οὔτε ὁ οἶνος, πάντες συνήλθον νὰ θαυμάσωσι· τὸ κάλλος τῆς νέας καὶ τὴν χάριν καὶ ἐλευθεριότητα τῆς δεσποίνης αὐτῆς. Ἐνα ἡ δύο ἐνιαυτοὺς ἡ Ἑλίξα ἐβλεπε συχνὰ τὸν σύζυγόν της. Μόνον τραῦμα ἔφερεν εἰς τὴν εὐτυχίαν των ὁ θάνατος δύο τέκνων των εἰς θρησκευτικὴν ἡλιχίαν, τὰ ὅποια ἡ μήτηρ των ἐλάτρευε· τόσον δὲ περιπαθῶς τὰ ἡγάπησε καὶ τόσον ἀπρηγόρητον θλίψιν ἔδειξεν εἰς τὴν στέρησίν των, ὥστε ἡ δεσποινὴ τῆς ἡναγκάσθη νὰ τὴν ἐπιπλήξῃ ὀλίγον, διότι μεριμνῶσα περὶ αὐτῆς ὡς μήτηρ φιλόστοργος, ἐζήτηε νὰ περιστέλλῃ τὰ φύσει περιπαθῆ αἰσθήματα καὶ ἐρμημάτα τῆς ἐντὸς τῶν ἔρων τῆς θρησκείας καὶ τοῦ ὁρθοῦ λόγου. Μολοταῦτα μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ μικροῦ Ἐρριέκου ὁ πόνος τῆς ἡμέρωσε βαθυηδὴν καὶ κκετυνάσθη. Οἱ αἰμοσταλεῖς ἐκείνοι δεσμοὶ τῆς μητρικῆς ἀγάπης, τὰ ὑπὸ τοῦ ἄλλου φρίσσοντα νεύρα δλα συνεσπερώθησαν περὶ τὴν νεαρὰν ταύτην ὑπαρξιν καὶ ἀνεκτίσαντο τὴν ἰσχὴν καὶ ρώμην αὐτῶν. Ἡ Ἑλίξα λοιπὸν διετέλεσε γυνὴ εὐδαίμων μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης καθ' ἣν ὁ σύζυγός της ἀπεσπάθη μὲ βίαν ἐν τῷ ἔρον τῆς τεχνουργείας, καὶ ἤχθη πάλιν ὑπὸ τὸν σιδηροῦν ζυγὸν τοῦ κατὰ τὸν νόμον κυρίου του. Ὁ τοῦ τεχνουργεῖου διεσθυνητῆς πιστὸς εἰς τὴν πρὸς τὸν Γεώργιον ὀπίσχεσιν ὑπήγε μετὰ μίαν ἡ δύο ἐβδομάδας νὰ εὐρῆ τὸν κ. Ἄρριν. Ἠλπίζεν ὅτι τὸ πῦρ τοῦ θυμοῦ του εἶχε σβεσθῆ πλέον ὅθεν ἡ γω-

νίσθη πικνοίφ τρόφι, δεόμενος, εκλιπαρῶν ὥστε νά τοῦ ἐπιστραφή ὁ Γεώργιος.

—Μή λαμβάνης καθόλου τόν κόπον νά με ὀμιλήσης πλέον περί τούτου, ἀπεκρίθη ὁ Ἄρρις μέ ὀργίλον καί ἀπότομον ὕψος ξεύρω ἐγώ τί ἔχω νά κάμω.

—Οὐδ' ἐγώ, κύριε, ἐννοῶ νά ἐπηρεάσω κατ' οὐδέν τὰς ἀποφάσεις ὑμῶν ὑπέθετον μόνον μήπως ἠθέλετε στοχασθῆ συνάδον ἴσως μέ τό συμφέρον σας τό νά μοῦ παραχωρήσετε τόν ἀνθρώπον αὐτόν ἐπί συμφωνίᾳ.....

—Ἄρκει καταλαμβάνω κύριε... μή θαρρεῖτε ὅτι με διέφυγον προχθές τὰ νεύματα καί τὰ κρυφομιλήματά σας... ἀλλά θέν γελῶμαι ἐγώ κατ' αὐτόν τόν τρόπον.. ζῶμεν, κύριε, εἰς τόπον ἐλευθέρον! ὁ ἀνθρώπος αὐτός εἶνε δικός μου! ὅτι θέλω τόν κάμνω.

Οὕτως ἐξέλιπε καί ἡ ἐσχάτη τοῦ Γεωργίου ἐλπὶς. Ἡδῆ ὁ δυστυχῆς ἔχει ἐμπρός του δύναντον πολύμοχθον καί τρισάθλον, ἐν καθιστάσει πικρότερον εἶτι αἱ μικρολόγοι μεμφιμοιρίκι καί δραδαίως καί ἀδιαλείπτως ἀπαινεῖσαι κακώσεις τυρραννίαι ὠμοστάτητες αἱ γόνιμοι· εἰς νέα πάντοτε εἶδη κολάσεων. Νομοδιδάσκαλός τις φιλόανθρωπος ἔλεγε ποτὲ τί δευνότερον δύναται τις νά πράξῃ εἰς ἀνθρώπον ἢ νά τόν ἀπαρχονίσῃ; ὁ νομοδιδάσκαλος ἠπατάτο, δύναται τις νά πράξῃ εἰς τόν ἀνθρώπον καί πολὺ δευνότερον τούτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΣΥΖΥΓΟΣ ΚΑΙ ΠΑΤΗΡ

Ἡ Κυρία Σελδῆ εἶχεν ἀπέλθει εἰς ἐπίσκεψιν, ἡ δὲ Ἑλίτσα ἔστατο εἰς τόν πυλῶνα μελαγχολική, παρακολουθοῦσα διὰ τοῦ βλέμματός τὸ φεύγον ὄχημα ἄφνης ἠσθάνθη χεῖρα τιθεμένην ἐπὶ τοῦ ὤμου της, μετεστράφη, καί τὸ πρόσωπόν της ἐφαίδρυνε λαμπρὸν μειδίαμα.

—Σὺ εἶσαι, Γεώργιε; μ' ἔκανες κ' ἐτρόμαξα! ὦ! πόσον εὐτυχῆς εἶμαι ὅταν σε βλέπω! Ἡ κυρὰ λείπει ἀπόψε ὅλην τὴν ἐσπέραν ἔλα εἰς τὸ μικρὸν μου δωμάτιον. Ἐχομεν πολλὴν ὥραν ἰδικήν μας.

Καί ἅμα λέγουσα ταῦτα εἴλκυεν αὐτόν εἰς μικρὸν καί κομψὸν δωμάτιον δλέπον εἰς τὸν πρόδρομον ἐνθα συνήθως διέτριβε βράπτουσα, καί ζῆεν ἠδύνατον ἀκούῃ τὴν φωνὴν της δεσποίνης της.

—ὦ! εἶμαι εὐτυχιστάτη! ἀλλὰ τί ἔχεις; σὲ βλέπω σκυθρωπὸν. Κύτταξε τὸν Ἑρρίκόν μας πῶς ἐμεγάλωσε... Τὸ παιδίον ἐντούτοις ἔρριπεν ἐπὶ τοῦ πατρός του λαθρατικὰ δλέμματα διὰ μέσου τῶν χυτῶν δοστρίχων της κεφαλῆς του, προσφύμενον εἰς τὸ ἐνδύμα της μητρὸς.

—Λέν εἶναι ὄρκατος, καλὸς· εἶπεν ἡ Ἑλίτσα ἀνασηκόνουσα τοὺς μακροὺς δοστρίχους τοῦ παιδός καί δίδουσα εἰς αὐτόν ἐν φίλημα.

—ὦ εἶθε νά μὴ ἐγεννατο ποτὲ! ἀπεκρίθη ὁ Γεώργιος πικρῶς, εἶθε μὴ δ' ἐγώ αὐτός νά μὴν ἐγεννώμην!

Ἡ Ἑλίτσα ἐκπλαγεῖσα, πτοηθεῖσα ἐκ τῶν λόγων τούτων ἐκάθισε καί τὴν κεφαλὴν στηρίζασα ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ συζύγου της ἔκλαιεν.

Ἄλλ' ἐκεῖνος μέ φωνὴν τρυφερὰν.

—Λέν κάμνω καλὰ, Ἑλίτσα, ἐπανέλαβεν, ἀσχημα κάμνω, φῶς μου, νά σέ λυπῶ κατ' αὐτόν τόν τρόπον. Θεοῦ δικὰ εἶ νά με γνωρίσης, ἂν δὲν μ' ἐγνωρίζεις θά ἦσσαν εὐτυχῆς!

—Γεώργιε! Γεώργιε! τί λόγοι εἶναι, καλὸ αὐτοῖ! τί λοιπὸν τόσον μέγα κακὸν συνέδη; τί ἀκολουθεῖ; ἔως τώρα ὁμοῦς ἤμεθα εὐιχυεῖς.

—Ναί, φῶς μου, ἤμεθα εἶπεν ὁ Γεώργιος. Τότε λαθῶν τὸ παιδίον ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτοῦ προσέβλεψεν ἀτενῶς τοὺς μέλανας καί ὑπερηφάνους ὀφθαλμούς του καί κατέφηξε μέ ἀμροτέρας τὰς χεῖρας τοὺς μακροὺς καί κυματίζοντας, ἰούλους αὐτοῦ. Σὲ ὀμοιάζει, Ἑλίτσα· εἶναι ἡ εἰκὼν σου· καί σὺ εἶσαι ἡ ὄρκατοτέρα γυνὴ ἀπ' ὅσας ποτὲ εἶδα καί ἐπεθύμησα νά ἴδω. Καί ὁμοῦς καλεῖτερον ἦτο νά μὴ εἴχαμεν ποτὲ γνωρίσει ὁ εἰς τὸν ἄλλον.

—ὦ Γεώργιε, πῶς εἶναι δυνατόν...

—Ναί! Ἑλίτσα, τὰ πάντα εἶναι ἀθλιότης! ἀθλιότης! ἀθλιότης! ἡ ζωὴ μου εἶναι ἀθλία ὡς ἡ τοῦ σκύληκος της γῆς· ἡ ζωὴ εἶναι ἀθλιὴ εἰς ἐμέ... Εἶμαι σκλάβος! ἀκούεις; σκλάβος δυστυχῆς ἀφανισμένος, ἐγκαταλελειμμένος! σύρω δὲ καί σὲ μαζὴ εἰς τὸν ἀθλιόν μου. Τὶ κοπιᾶζομεν ματαίως νά μάθωμεν κατὶ, νά γίνωμεν κατὶ, νά εἰμεθα κατὶ; Θεοῦ τί μὲ ὠφελεῖ ἡ τοιαύτη ζωὴ! Καλῆτερα θά ἦτον θάνατος.

—Τώρα, ναί, ἀγάπη μου, αὐτὸ ἦτο δυστύχημα τιφόντι... Σεύρω πόσῃ λύπῃ σ' ἐπροξένησεν ὅτι ἔχασες τὴν θέσιν σου ἀπὸ τὸ τεχνουργεῖον. Ἀλλὰ, σὲ παρακαλῶ, κάμε, Γεώργιέ μου, ὑπομονήν. Ἴσως, πάλιν...

—Ἐπομονήν ἀνέκραξεν διακόπτων αὐτὴν μήπως θέν ἔκαμα ὑπομονήν; ἔδοξα ἀχὴν ἀπὸ τὸ στόμα μου ὅταν χωρὶς ἀφορμὴν ἦλθε καί μ' ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ κατὰστημα ἐκεῖνο σπουδῶς μέ ἀγαποῦσαν τόσον· ὅλον τὸ κέρδος της ἐργασίας μου τὸ ἄφινά εἰς αὐτόν, καί εἶλοι ἔλεγον ὅτι ἐδοῦλεν καλὰ.

—ὦ! μέγα, μέγα ἀδικόν!—εἶπεν ἡ Ἑλίτσα· ἀλλὰ τέλος πάντως εἶναι, Γεώργιέ μου κύριός σου γνωρίζεις.

—Κύριός μου! Αἶ καί τις τὸν ἔκαμεν αὐτόν κύριόν μου.—μέ τί δικαίωμα εἶναι; τοῦτο κάθημαι καί συλλογιζομαι καί ἐγώ ἀνθρώπος εἶμαι ὅς αὐτόν, καί καλύτερος μάλιστα ἀπ' αὐτόν. Γνωρίζω τὴν τέχνην καλῆτερά του καί καλῆτερα τὰς ὑποθέσεις. Ἀναγινώσκω καλῆτερα καί γράφω καλῆτερα καί ὅλα αὐτὰ τὰ

χρεωστώ εις τὸν ἑαυτὸν μου καὶ τίποτε εις αὐτὸν.... καὶ τώρα τί δικαίωμα ἔχει νὰ μὲ μεταχειρίζεται ὡς σκύλον, ὡς κτῆνος; νὰ μὲ ἀποσπᾷ ἀπὸ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον γνωρίζω καλὰ, καὶ νὰ μὲ υποβάλλῃ εἰς κόπους οἱ ὁποῖοι εἶναι διὰ τὰ κτῆνη καὶ ὄχι διὰ τοὺς ἀνθρώπους. Γνωρίζω ἐγὼ τί ζητεῖ, ζητεῖ νὰ μὲ ταπεινώσῃ καὶ νὰ μὲ ἐξευτελέσῃ δι' αὐτὸ μὲ μεταχειρίζεται εἰς τὰς πλέον ποταπὰς καὶ κοπιαστικὰς ἐργασίας.

—Ὡ Γεώργιε! Γεώργιε! μὲ κάμνεις τὴν δυστυχῆ νὰ τρομάζω. Ποτὲ ἄλλοτε δὲν σὲ ἤκουσα νὰ ἐμιλῆς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, φοβοῦμαι μήπως σ' ἐπάρῃ ὁ θυμὸς καὶ κάμῃς κανὲν κακόν.... Τὸ τί δοκιμάζεις τὸ ἀσθάνομαι πολὺ καλὰ; ἀλλὰ πρόσεχε, Γεώργιε μου, δι' ἀγάπην μου καὶ δι' ἀγάπην τοῦ Ἑρρίκου μας.

—Καὶ φρόνησιν ἐδείξα καὶ ὑπομονὴν μεγάλην ἀλλὰ τὸ κακὸν αὐξάνει· ἔφθασεν εἰς τὸ μὴ περαιτέρω· πέτρα νὰ ἦτον ἤθελε ραγίσῃ πλέον. Ζητεῖ παραμικρὰν ἀφορμὴν διὰ νὰ μὲ ὑδρίσῃ νὰ μὲ θασανίσει... Ἐνόμιζα ὅτι θὰ ἐμπορῶ τοῦλάχιστον ἀφοῦ ἐκτελέσω καλὰ τὸ χρέος μου νὰ ἔχω ὀλίγον καιρὸν πρὸς τὰ γὰρῳσι καὶ πνευματικὴν μου ὠφέλειαν ἐκτὸς τῶν ὧρων τῆς ἐργασίας. —Ὁχι! οὔτε στιγμὴν δὲν μὲ ἀφίνει ἄνεσιν. Δυσχυρίζεται δὲ ὅτι ἂν καὶ δὲν λέγω τίποτε, ἔχω ὅμως μέσα μου τὸν διάβολον, καὶ ὅτι αὐτὸς θὰ τὸν κάμῃ μὲ τὴν δίαν νὰ ἐξέλθῃ καί, καμμίαν ἡμέραν καὶ ἡ ἡμέρα αὐτὴ δὲν εἶναι ἴσως μικρὰν, θὰ ἐξέλθῃ ἔξω αὐτὸς ὁ διάβολος, ἀλλὰ μὲ τρόπον ὁ ὁποῖος δὲν θὰ τὸν ἀρέσῃ πολὺ, νὰ εἶναι δέβαιος!

Ὡ ἀγαπητέ μου! τί νὰ κάμωμεν εἶπεν ἡ Ἐλίζα ἠρηνοσά.

—Δὲν εἶναι πολὺ, ἐχθὲς ἀκόμη, εἶπεν ὁ Γεώργιος, ἐφορτονα πέτρας εἰς τὸ ἀμάξι ἐκεῖ πλησίον ἔστικε τοῦ ἀθέντου ὁ υἱὸς, ὁ Κύριος Θωμᾶς μὲ τὴν μάστιγα εἰς τὸ χέρι, καὶ δὸς του τὴν ἐδροντοῦσεν εἰς τὸν ἄερα τὸσον κοντὰ εἰς τὸ ἄλογον ὥστε κατετρόμαξε τὸ δυστυχὲς ζῶον. Τὸν παρεκάλεσα μ' ὄλην τὴν δυνατὴν εὐγένειαν νὰ παύσῃ· τίποτε! τὸν παρεκάλεσα ἐκ δευτέρου· τότε γυρίζει πρὸς τὸ μέρος μου καὶ ἀρχίζει νὰ μὲ κτυπᾷ τὸν ἴδιον, καὶ ἐπειδὴ τοῦ ἐπίασα τὸ χέρι, ἤρχισε φωναίς, κακόν, μ' ἐλάττισεν μὲ τοὺς πόδας καὶ τρέχων εἶπεν εἰς τὸν πατέρα του ὅτι τὸν ἔδειρα. Ἐκεῖνος ἔγεινε μανιώδης, εἶπεν ὅτι θὰ μὲ μάθῃ εἰς τὸ ἔξῃς νὰ γνωρίζω τὸν ἀθέντην μου, μ' ἔδωσεν εἰς ἓν δένδρον, ἔκοψε ῥαβδία, καὶ εἶπεν εἰς τὸ ἀφεντόπουλο ὅτι τώρα ἠμποροῦσε νὰ μὲ δείρῃ ἕως νὰ κOURCΘῆ. Καὶ τὸ ἔκαμε... Καὶ ἐγὼ θὰ τὸ ἤλησμονήσω καὶ δὲν θὰ τοῦ τὸ πληρώσω καμμίαν ἡμέραν!

—Τὸ μέτωπον τοῦ σκλάβου ἔγεινε σκοτεινὸν ἐνῶ ἐπρόφερε ταῦτα· αἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐξήστραψαν· ἡ γυνὴ ἴσταντο περιδεῆς.

—Ποῖος κατέστησεν τὸν ἀνθρώπον αὐτὸν κύριόν μου; ἀνέκραξε πάλιν, τοῦτο ἐπιθυμῶ νὰ μάθω;

—Ἐγὼ ὅμως, εἶπεν ἡ Ἐλίζα μελαγχολικὰ, ἐνόμιζα πάντοτε ὅτι χρεωστώ νὰ ὑπακούω εἰς τὸν ἀθέντην καὶ τὴν κυράν μου... διὰ νὰ εἶμαι χριστιανή!

—Σὺ ἐμπορεῖς νὰ ἔχῃς δίκαιον διὰ τὸν ἑαυτὸν σου. Σὲ ἀνέθρεψαν ὡς ἴδιον τέκνων των, σὲ ἔθρεψαν, σὲ ἐνδύσαν, σ' ἐπεριποιήθησαν παντοιοτρόπως, σ' ἐδίδαξαν, γράμματα· τοῦτο τοὺς δίδει δικαίωμα βέβαια! Ἀλλ' ἐγὼ, τί! γρονθοκοπήματα, λακτίσματα ὑβρεῖς φωναί· ἐνίοτε πείνα καὶ παντελής ἐγκατάλειψις· αὐτὰ εἶδα ἀπ' αὐτοὺς, αὐτὰ τοὺς χρεωστώ..... Πλέον δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω... δὲν δύναμαι... Καὶ συνέσφιγξε τὸν γρόνθον οὐσῶν ἄμικ τὰς ὀφρὸς ἀγριώτατα.

—Ἡ Ἐλίζα ἔτρεμε καὶ εἰσῆγα· ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχεν ἰδεῖ τὸν ἀνδραγῆς εἰς τοιαύτην κατάστασιν. Ἐβλεπεν ὅτι τὰ συνήθη ὄπλα τῆς πειθοῦς δὲν ἴσχυον εἰς τὸν ἀγῶνα ἐκείνον τῶν ἀγρίων παθῶν.

—Ξεύρεις, ἐπανέλαθεν ὁ Γεώργιος, τὸν μικρὸν Κάρλον, τὸ σκυλλάκι ἔποδ' μ' ἔδωσες· τὸ εἶχα μαζὴν μου μίαν παρηγορίαν· τὴν νύκτα ἐκοιμάτο πλησίον μου, τὴν ἡμέραν μὲ ἀκολουθοῦσε παντοῦ· μ' ἐκκύταζε τὸ ταλαίπωρον μὲ δλέμικ τρυφερόν καὶ συμπαθητικὸν ὡς νὰ συναισθάνετο τὰ πάθη μου. Προχθὲς τὸν ἐτάγιζα μὲ ὀλίγα ἀπομεινάρια τῆς τραπέζης συναγμένα πρὸς τοῦτο εἰς τὴν θύραν τοῦ μαγειρείου. Ὁ ἀθέντης μᾶς εἶδε· εὐθύς ἤρχισε νὰ φωνάζῃ ὅτι τρέφω ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ τὸν σκύλλον μου, ὅτι δὲν γίνεταί νὰ ἔχῃ κάθε μαυρὸς καὶ ἓνα σκύλλον· καὶ μὲ διέταξεν νὰ τοῦ δέσω μίαν πέτραν εἰς τὸν λαιμόν, καὶ νὰ ὑπάγω νὰ τὸν ρίψω εἰς τὴν λίμνην.

—Ὡ; δὲν τὸ ἔκαμες δέβαια, Γεώργιε!

ΕἰΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ. Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΔΙΝΑΤΩΝ ΝΑ ΥΠΟΦΕΡῆ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΑ ΤῆΝ ΕΛΙΖΑΝ ΚΑΙ ΔΡΑΠΑΤΕΥΕΙ—ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΤῆΣ ΚΑΛΥΒῆΣ ΤΟΥ ΘΩΜΑ.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ κ. κ.
Συνδρομητάς μας

Ἡ «ΝΕΑ ΖΩΗ» διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ ἐκπληρώσῃ καλύτερα τὸν σκοπὸν τῆς πρέπει τοῦλάχιστον νὰ διπλασιάσῃ τοὺς συνδρομητάς της.

Ποῖος ἀπὸ ὑμᾶς δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἐγγράψῃ ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΕΝΑ ΜΟΝΟΝ νέον συνδρομητήν.

Πόσοι δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ μάθουν τὸσον ὠφέλιμα πράγματα ποῦ γράφει ἡ «ΝΕΑ ΖΩΗ» καὶ ὅμως δὲν τοὺς συνέστησε κανεὶς ταύτην.

Συστήσατέ την εἰς αὐτοὺς
ΕΓΓΡΑΨΑΤΕ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ| ΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΑΣ ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΕΝΑ ΜΟΝΟΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΝ